

DIRVA

Nr. 37

Kovas-March 29, 1963

Cleveland, Ohio

Naftos vamzdžių painiava

**POKŠTAS, KURIO PAGALBA ADENAUERIO VYRIAUSYBĖ PRAVĖDĖ PĖR PARLAMENTĄ DRAUDIMĄ TIEKTI VAMZDŽIUS SOVIETŲ SĄJUNGAI, PARODĖ DIDELIUS PLYŠIUS VIE-
NINGAME VAKARŲ FRONTE. — VOKIETIJAI ATSIŠAKIUS, BRITAI TUOJAU PASISIŪLĖ SO-
VIETAMS TUOS VAMZDŽIUS PATIEKTI. JUOS TIEKIA IR ITALIJA. — TOKIŲ BŪDU TIK VA-
KARŲ VOKIETIJA IŠSTOJO IŠ TO PELNINGO BIZNIO, KAD ATLIKUS ATGAILĄ UŽ ADE-
NAUERIO FLIRTĄ SU DE GAULLE.**

Vytautas Meškauskas

Kancelerio Adenauerio vyriausybė uždraudė iš Vokietijos į Sovietų Sąjungą išvežti vamzdžius naftos ir dujų tiekimui (pipeline). Kai tas klausimas buvo iškeltas parlamente ir jau atrodė, kad jis balsų dauguma pasisakys prieš, senasis Adenaueris griežėsi gūdras pokšto, kuris sukludė parlamentui pareikšti savo nuomonę ir paliko vyriausybės nutarimą galioje. Būtent, artėjant balsavimo momentui iš salės pasišalinę visi krikščionys demokratai ir krikščionys socialai (Bavarijos k.d. partija), išskyrus seimo pirmininką dr. Eugen Gerstenmaier. Tas tuoju visą reikalą pastatė balsavimui, per kurį paaiškėjo, kad salėje tėra tik 244 socialistų ir liberalų atstovai t.y. trūklo penkių iki absoliutės daugumos, kuri reikalinga bent kokio nutarimo pravedimui. Tokiu būdu salioje liko vyriausybės patvarkymas ir krikščionių demokratų oficialus organas Deutschland-Union-Dienst tuoju pasigyrė: "Mūsų sąjungininkai dabar žino, kad Vokietijos federalinėje respublikoje, de-ja, yra tik viena partija, kuria jie gali pasitikėti."

Sekančią dieną vieno iš tų sąjungininkų -- D. Britanijos -- vyriausybė pranešė, kad ji negalinti uždrausti britų firmom išvežti jų gaminamus vamzdžius į Sovietų Sąjungą. Ir sovietai tuoju pradėjo derybas su britų, italų, japonų ir švedų firmomis. Dėl ko tokia painiava?

Prieš kiek laiko jau rašiau Dirvoje apie sovietų pradėtą naftos ofenzivą, kuria jie nori įsitvirtinti Bendrojoje Europos Rinkoje pagrindinių naftos tiekėju. Tam tikslui sovietai pradėjo vesti į Vakarus vamzdžių linijas, kuriomis nafta galima būtų greitai ir dideliais kiekiais tiekti į Rytų Vokietiją ir toliau. Tačiau pati Sovietų Sąjunga pakankamą kiekį reikalingų vamzdžių pasigaminti negalėjo. Juos tiekė Vakarų Vokietijos plieno koncernai Mannesmann AG, Phoenix-Rheinrohr AG ir Hoesch AG, švedai ir italai. Britai ir japonai tuo būdu irgi domėjosi, tačiau kol kas tokios vamzdžių gamybos nebuvo išvystę. Iki šiol vokiečiai sovietams patiekė per 660.000 tonų tokių vamzdžių ir dar turėjo už-

sakymą 220.000 tonų. Sovietai aiškino, kad tie 1 metro diametro vamzdžiai jiems reikalingi ne naftai, bet natūralių dujų ir, būtent, iš Pietų Rusijos į Sverdlovską, anapus Uralo, tiekimui. Kad jie tokią dujų tiekimo liniją ištikro tiesia, įrodo užsakymai specialioms kompresoriams, kurie reikalingi tik dujų, bet ne naftos tiekimui. Žinoma, tuos pačius vamzdžius galima panaudoti ir naftos tiekimui visai kitoje vietoje, šiuo atveju į Vakarų Europą.

JAV visados šnairiai žiūrėjo į prekybą su sovietais. Jų pačių prekybos apyvartoje prekybai su sovietais tenka tik 0,6 nuošimtis. Vakarų Europos Valstybės prekiauja su sovietais gyviau, tačiau ir jų užsienio prekybos apimtyje, prekyba su sovietais ir jų satelitais sudaro mažą nuošimtį: Prancūzijos -- 2,9%, D. Britanijos -- 3,5%, Švedijos 3,7%, V. Vokietijos -- 4% ir katalikiškos Italijos -- 5,6%. JAV spaudžiant buvo sudaryta prie NATO specialioji koordinacijos komisija (Comcom), kuriai priklauso visos NATO valstybės (išskyrus Islandiją) ir Japonija. Tos komisijos uždavinys yra žiūrėti, kad karo reikalams svarbios medžiagos ir įrankiai nebūtų vežami į Sovietų Sąjungą. Iki šiol vamzdžiai nebuvo uždrausti išvežti į Sovietų Sąjungą. Tik ryšium su pradėta sovietų naftos ofenziva buvo padarytas ad hoc nutarimas, pasisakas prieš tų vamzdžių eksportą, tačiau italai jaučiasi, kad karo reikalams nesaistomi, nes jie vykdo seniai jau sudarytą sutartį. Ir vokiečių sutartis yra seniau padaryta, tokiu būdu ir vokiečiai galėtų pasiteisinti, kad jie tik pristato tai, ką jau buvo pasižadėję padaryti. Juo labiau, kad britai, kurie iš principo kovoja prieš bet kokį prekybos suvaržymą su sovietais, nelaiko to nutarimo jiems priviolu. Tačiau kancelieris Adenaueris, kuris pasirašydams draugiškumo sutartį su de Gaulle buvo netekęs Washingtono malonės, dabar rado reikalo įrodyti savo paklusnumą.

Visą reikalą dar painioja tas faktas, kad mašinos ir įrankiai, reikalingi vamzdžių gaminiui, nėra uždrausti vežti į Sovietų Sąjungą iš NATO kraštų ir pačių JAV! Kitaip sakant, sovietai metų

bėgyje galėtų patys įsitaisyti sau vamzdžių fabrikus, bet savaime aišku, kad tai sutrukdytų jų planui galimai greičiau pradėti tiekti savo naftą Vakarų Europai. O to kaip tik nori didžiosios JAV naftos kompanijos, kurios išvystė didelį spaudimą į Valstybės Departamentą, o tas į JAV ambasadą Bonnoje, kuri savo ruožtu, priešingai diplomatiškiems papročiams, kontaktavo ir spaudė atskirus krikščionių demokratų koalicijos partnerius liberalus, o tie palaiko pramonininkų pageidavimą leisti jiems išpildyti jau turimus sovietų užsakymus, nes jų išpildymas dabartinėse sąlygose praktiškai nieko nepakeis, geriausiu atveju tik trumpam laikui apstabdys sovietų planus...

Ir iš viso, jie negali suprasti kodėl vokiečiams draudžiama tai, kas leidžiama britams ir italams.

Visa byla parodo, kad ūkio karui su sovietais reikalingas geresnis planavimas ir didesnis susiklausymas.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

● FILIPINŲ PREZIDENTAS MACAPAGAL DAR KARTĄ NUTARĖ PALAUKTI diplomatinį santykių užmezgimo su Maskva. Priežastis -- filipinai pastebėjo, kad 20 asmenų rusų delegacija, atvykusi dalyvauti Azijos kraštų ekonominės konferencijos, daugiausia laiko pašventė slaptiesiems posėdžiams su komunistų agentais ir opozicijos politikais.

● JAV EKONOMINĖS PARAMOS AFGANISTANUI REIKALĄ remia -- Sov. Sąjunga. Kaip vienas sovietų diplomatas išsireiškė -- jei amerikoniškai atsakyti teikti paramą, afganai kreiptųsi į Maskvą. O Maskva tuo tarpu remti neišgali.

● FIDEL CASTRO, PASISKELBęs MARKSISTU - LENINISTU, dar turi apsispręsti: eiti su Maskva, ar su Peipingu. Neseniai prancūzų laikraščio Le Monde bendradarbiui duotame pasikalbėjime, jis pareiškė: "Kai Chruščiovas iškovė veikė abstraktinę dailę ir jaunuosius dailininkus, buvau ir aš paprašytas uždrausti abstraktinį meną. Aš gi tiems satelitams pareiškiau, kad mūsų priešai yra kapitalizmas ir imperializmas, o ne abstraktinis menas".

● JAPONIJA IKI ŠIOL BUVO LAIKOMA PIGIOS DARBO JĖGOS KRAŠTU. Vyriausybės raportai gi sako, kad darbininkų nėra uždrausti vežti į Sovietų Sąjungą iš NATO kraštų ir pačių JAV! Kitaip sakant, sovietai metų

Nuo Atlanto iki Pacifiko lietuvių kolonijose šiuo metu vyksta Kaziuko mugės, sutraukiančios gausius lankytojų būrius pasidžiaugti skaučių ir skautų padarytais rankdarbiais. Kartais jaunimui pavyksta nušėbinti senimą, kaip šioje nuotraukoje, senutė E. Masevičienė, neseniai atvykusi iš Lietuvos į Clevelandą, stebisi kaip čia užaugusi skautė D. Pikturaitė gražiai demonstruoja verpimo meną Kaziuko mugėje Clevelande.

REIKALAUKIME, KAD JT SVARSTYTŲ SOVIETŲ KOLONIALIZMĄ EUROPOJE

Lietuvos Laisvės Komitetas praneša, kad Jungtinės Tautos jau kelinti metai kaip svarstė kolonializmo klausimus ir laisvo apsisprendimo teisių suteikimą tautoms, kurios svetimųjų yra valdomos. Tuo tikslu buvo sudarytas ir veikia taip vadinamas Special Committee on the Situation with Regard to the Implementation of the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples. Šis Komitetas trumpai vadinamas Special Committee of 24, nes iš tiek narių jis susideda.

Pagal gautas žinias yra numatoma, kad Dvidešimt Keturių Komitetas, kai baigs svarstyti senųjų kolonijinių kraštų laisvės suteikimo reikalus, imsis svarstyti kolonializmo klausimą Europoje. Yra tačiau reikalinga veikti, kad Komitetas tai padarytų.

Šalia kitų, vienas iš plačiai praktikuojamų tokios veiklos ir spaudimo būdų yra laiškų ir prašymų siuntimas vadovaujantiems asmenims, šiuo atveju minimo Komiteto ir jo Peticijų Pakomisio pirmininkams.

Pirmon galvon reikėtų, kad mūsų visuomenės iškilėsnieji asmenys tai padarytų. Tačiau tolygiai svarbu, kad tų raštų suplauktų į Jungtines Tautas daug.

Kreipiamės todėl į Jus, prašydami paraginti savo narius ir artimuosius bei šiaip veikėjus pasiųsti prašymus šiuo reikalu.

H.E. Ambassador Sori Coulibaly, Chairman, Special Committee of 24, United Nations, New York 17, New York

ir Hon. M. Mahmoud Mestiri, Chairman, Subcommittee on Petitions, Special Committee of 24, United Nations, New York 17, New York.

Raštai galima siųsti anglų, prancūzų ir ispanų kalbomis. Raštai neturi būti ilgi.

Prašymus yra pažadėjusios siųsti visų pavergtųjų tautų organizacijos ir veikėjai. Mūsų kovoje už Lietuvos laisvę yra tolygiai svarbu, kad mūsų organiza-

cijos, veikėjai ir paskiri asmenys bei jų draugai taip pat pasistytų galimai daugiau tokių raštų.

Malonėkite tad mūsų tautos laivės labai suorganizuoti šių raštų rašymo nurodymais as-

menims platų vajų ir mus painformuoti, kiek iš tikrųjų jų buvo pasiųsta.

Lietuvos Laisvės Komitetas
29 West 57th Street
New York 19, N.Y.

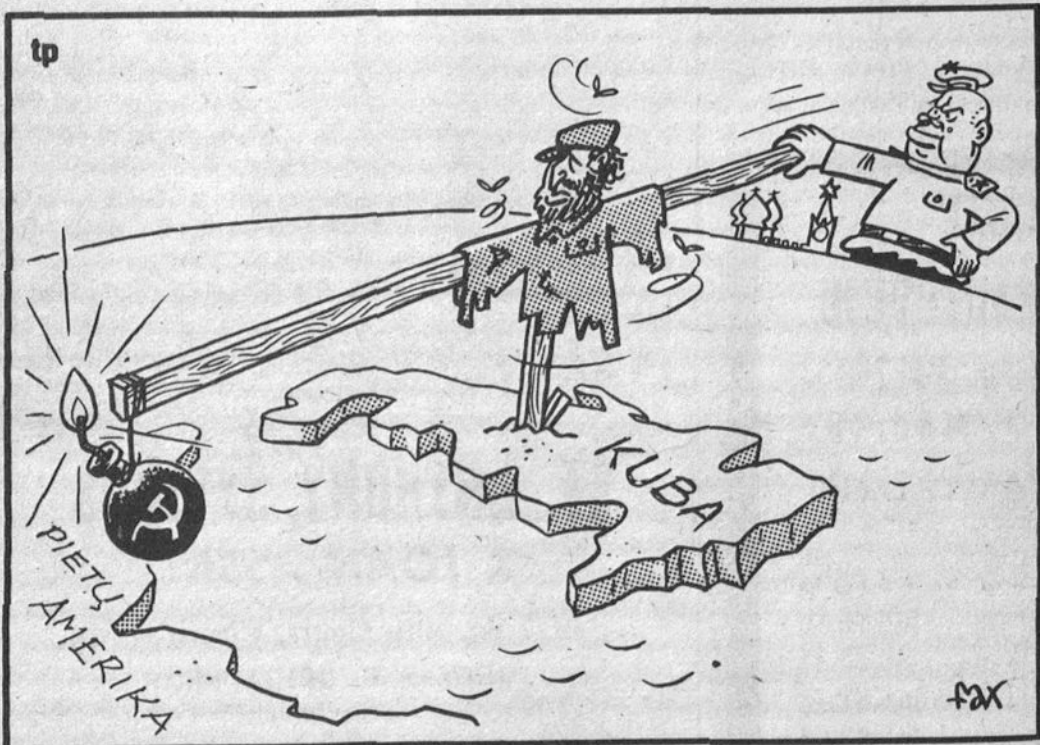
Šiandien ir rytoj

SOVIETAİ IKI šiam laikui buvo garsūs savo neįvykdomais penkmečio planais, bet bulgarai šį kartą bus juos pralenkę. Sekdami Maskvos pavyzdį, bulgarų ekonomistai išdirbo planą dvidešimčiai metų pirmyn, nupiešdami koks bus gyvenimas Bulgarijoje 1983 metais. Šiais atominiais laikais, kada ruošiamos tarplanetinės kelionės ir gyventojų skaičius sparčiai didėja, joks rimtas ekonomistas nebandys pramatyti kiekvieną plaktuko smūgį ir kiekvieną įkalta vinį, kaip pas komunistus tai praktikuojama.

Bulgarų ekonomistų užsibrėžti skaičiai yra fantastiški. 1983 m. socialinė produkcija turėsianti būti penkiais kartais didesnė, negu dabar, o pramonės produkcija septynis kartus didesnė. Pasak jų 1983 metais višta turės per metus padėti 180 kiaušinių... Kiekvienas butas turės telefoną, šaldytuvą, televizijos aparatą ir dulkių siurbį. Šiais metais mėsos vartojimas buvo smarkiai suvaržytas ir bulgarų darbininkas vietoj jos pilvą turi pripildyti statistikos pažadais, kad 1983 metais gaus 160 svarų mėsos.

Komunistai taip galvoja numalšinti žmonių nepasitenkinimą, pažadėdami po 20 metų padidinti gyvenvietės plotą iki 16 kv. metrų, vietoj dabar turimų 6 kv. metrų. Anksčiau vykdytieji 3, 5 ir 7 metų planai nepasisekė ir reikėjo prieš žmones aiškintis. Su 20 metų planu yra lengviau žadėti darbininkams rojų, nes mažai kas besulauks, kada bus duotas pasiteisinimas, kodėl ir tas planas liko neįgyvendintas...

LIETUVOJE du kolchozininkai kalbasi:
-- Koks buvo derlius šiais metais jūsų kolchoze?
-- Vidutinis.
-- Ką tai reiškia?
-- Blogesnis negu praėjusiais metais ir geresnis negu būsima metais!
(vg)

Šviesa iš rytų...

PENKIOS DIENOS, NULĖMUSIOS II PASAULINĮ KARĄ (3)

DIENA, KADA ANGLIJA BUVO IŠGELBĖTA

Ilgą laiką Anglija turėjo vieną laikytis prieš Hitlerinę Vokietiją, įsiviešpatavusią Europos kontinente. Anglija tai atliko su tvirtu užsispyrimu, kas iššaukė visų pasigėrėjimą. O buvo dienų, kada ji stovėjo ant pražūties kranto ir galėjo susilaukti Prancūzijos likimo. Bet 1940 m. rugsėjo 15 d. Churchillis atgrasė vokiečius nuo invazijos ir Anglija pradėjo kopti pergales laiptais.

Tą rudens rytą britų aviacijos maršalo sir Hugh Dowding raportas Churchillui buvo trumpas. Naktis buvo rami. Nuostoliai nuo vokiečių bombardavimo mieste nedideli. Prarasta 14 lėktuvų ir 7 lakūnai. Meteorologijos biuras pranašavo gražų pastovų orą ir Intelligence Service pranašavo, kad vokiečiai po pietų ruošiasi išsikelti Anglijoje. Toms savo informacijoms pagrindą davė vokiečių laivyno koncentravimas olandų, belgų ir prancūzų uostuose. Britų žvalgybos lėktuvai Ostende rugpičio 31 d. nufotografavo 18 laivų. Dabar jų ten buvo net 270...

Po Dunkerque mūšio jau buvo praėję pusketvirtą mėnesio. Kodėl Hitleris iki šiam laikui nepuolė Anglijos. Istorijoje gal buvo vienintelis atvejis, kai 225,000 britų karių su pramogų laivais ir jachtomis išsigėbėjo iš nacių nagų, bet tos 12 divizijų, kurios buvo iš bėglių papildytos salos gynybai, nedavė didelių vilčių. Visi ginklai buvo likę kontinente.

Kareiviai neturėjo net pakaitalų revolverio. Birželio ir liepos mėn. Anglija tikrumoje nieko neturėjo salai apginti. Bet gyventojai buvo apėmę pasiryžimas ir solidarumas gintis. Miesteliai ir kaimai barikadavosi, kiekvienas pašalietis su svetimų akcentu buvo atiduodamas policijai. Sporto stadionai buvo išarti, iškastos duobės, kad negalėtų nusileisti vokiečių planeriai, kelių rodyklės nuimtos, arba sukeistos, kad pašalietis paklystų.

Jei Hitleris tada virš Anglijos būtų nuleidęs 5,000 parašiutininių

Londono gyventojai parodė didelį heroiškumą ir solidarumą sunkiose valandose, kai vokiečių aviacija beperstojo bombarduodavo miestą.

kų, užėmęs porą aerodromų ir iškėlęs keletą šarvuotųjų, jis Anglijoje būtų padaręs tai, ką prieš keturis mėnesius įvykdė Norvegijoje. Neįsivaizduojama kokią rezistenciją anglai būtų galėję parodyti vokiečiams, nebent nusižudydami.

Bet Hitleris nepuolė. Ne tik jis susilaikė nuo invazijos, bet ir orinius puolimus pradėjo dvejodamas. Birželio 6 ir 7, kada Prancūzija buvo galutinai parblokuota, jis dar nenumetė nė vienos bombos virš Anglijos. Vokiečiai atlikdavo nedidelius ir nekoncen-

truotus naktinius bombardavimus paskui perėjo prie dieninių bombardavimų, kuriuose dalyvaudavo vos penkiolika bombonešių ir tiek pat naikintuvų. Lėktuvai pasitenkindavo bombardavimu tik pakrančio miestų, kaip Portsmouth, Portland, Southampton, Folkestone, bet dar nebandė pasiekti Londono.

Kada Anglija panaikino visuotinę aliarmą, kuris paraližavo kraštą vienam vokiečių lėktuvui pasirodžius, galėjo ramiai dirbti atsiduodama ginklų gamybai. Ir tas ją išgelbėjo.

Bet rugpičio 12 d. vokiečiai orinius puolimus paspartino. Svarbiausiu jų puolimo objektu buvo aukšti metaliniai bokštai, pastatyti visa Anglijos pakrante. Teoretškai tai buvo "top-secret", bet niekam nebuvo paslaptimi, kad tai buvo priešlėktuvinė apsauga, vadinama Radio Detection and Range Finding Stations, arba specialistų sutrumpintai vadinama RADAR.

Iš 7 užpultų radarų stočių 5 smarkiai buvo apnaikintos, o Wight saloje esanti stotis liko visiškai sudaužyta. Britų karinė vadovybė apėmė didelis nerimas. Kitą dieną vokiečiai bombardavo aviacijos bazes. Ar tai buvo ženklas, kad jie ruošiasi invazijai?

Rugpičio 15 buvo karšta diena. Trys Hitlerio oro laivynai, vienas iš Skandinavijos ir kiti du iš Prancūzijos puolė Angliją aštuoniais koncentruotais puolimais, kuriuose dalyvavo 520 bombonešių ir 1,270 naikintuvų.

Vakare, kai anglai suvedė sąskaitas, rado kad numušė 182 priešlėktuvus ir 53 nepatikrintai, tuo tarpu savų neteko tik 32. Keli aerodromai, kaip Croydon, Biggin Hill ir West Malling bei aviacijos fabrikai buvo rimtai sužaloti. Bet žiūrint į nuostolius, kuriuos pridūrė vokiečiams, tai nebuvo taip reikšminga.

Anglai galvojo, kad po pertraukos atsigaus. Bet Goeringo avia-

Chicago lietuviai šią savaitę jau gyvena operų nuotakomis. Tas geras nuotakas mums kasmetai suteikia Chicago Lietuvių Opera. Tai gražus būrys ištvėrimingų, ryžtingų ir pasišventusių žmonių. Jie po pirmo spektaklio neišsiskirsto kaip žydo bitės, nesivaidija ir nesipeša, bet vieningai ir su pasiryžimu darbą tęsia jau šešti metai. Jie taip vieningi, kad rodos jų niekada nenugalės nė peklos vartai... Ne tik pati vadovybė, bet ir visas gausus kolektyvas laikosi -- kaip vienas.

"Cavallerios Rusticanos" ir "Pajacų" pastatymas jau įvyksta naujoje vietoje -- Studebaker Teatre. Bet ne tolimas Chicago vidurmiestis mūsų operos mylėtojų neatbaidė -- bilietai visiems trims spektakliams jau išparduoti.

Chicago Lietuvių Operos valdybos pirmininkas ir ašis, apie kurią visas reikalus sėkmingai sukasi, yra nuostabios energijos vyras -- Vytautas Radžius, su būriu tokių pat energingų pa-

Vacys Petrauskas

dėjų, kaip Vladas Stropus, Aldona Barkauskaitė, Sofija Džiūgienė, Vilijus Juška ir kiti valdybos nariai. Žinoma, vieni jie, be visuomenės paramos, vargų ką padarytų, nes operų pastatymai pareikalauja labai daug iš-

cija nedavė atsikvėpti ir kitą rytą iš naujo puolė. Pirmą kartą buvo smarkiai paliestas Londonas.

Rugsėjo 7 d. 5 val. vakare 300 vokiečių bombonešių, lydimi 600 naikintuvų iš naujo puolė Londoną, visas bombas suversdami į tirščiausiai apgyvendintą East End kvartalą. Milžiniški gaisrai leido naktį vokiečiams grįžti ir iš naujo bombarduoti.

Sir Hugh Dowding tada pergryveno tragiškas valandas. Būdamas RAF priešaky nuo 1935 metų jis užsispyrusiai rūpinosi Anglijos gynyba. Kada buvo išrasti radarai, jis skubinosi juos panaudoti, o kai lėktuvai Spitfire pasirodė pranašesni už Hurricane, jis plėtė jų gamybą ir reikalavo, net kilus karui, kad nė vienas jų lėktuvų nebūtų pasiūstas į kontinentą, nors dar niekas nepranašavo apie Prancūzijos žlugimą. Iš 39 eskadrilių, jis sutiko į kontinentą pasiūsti tik 4. Tik vėliau, prancūzams labai prašant, jis nusileido ir dar davė keletą lėktuvų, bet išskyrus Dunkerque, nė vienas jo Spitfires neieškojo nuotykio virš kontinento.

Kitame numeryje: BOMBARDUODAMAS LONDONĄ, HITLERIS IŠGELBĖJO RAF.

CHICAGIŠKIAI GYVENA OPERŲ NUOTAIKOMIS

Ona ir Balys Mulioliai

laidų. Ir visuomenė tai gerai supranta ir operos reikalą nuodėdžiai paremia. Štai ir du šimtiniai paskutinieji mecenatai -- šimtininkai.

Kas gi iš Chicago lietuviškos visuomenės nežino Vacio Petrausko? Tai šviesios lietuviškos dvasios vyras. Jį visur ir visada matysi: parengimuose, susirinkimuose, minėjimuose ir visur, kur tik reikalingas lietuviškas žmogus. Jis nuo pat pirmųjų dienų priklausė Chicago vyrų chorui "Vytis", kuris dabar virto Operos choru. Jis dailiojo žodžio meistras, humoristas, dramos aktorius, o taip pat ir iškilus kontraktorius. Jis pats dainuoja operos chore, stropiai lanko repetitijas, aukoja tam savo laisvą laiką, o taip pat ir pinigėlių -- jis nepataisomas operų mecenatas.

Vacys Petrauskas yra statybos kompanijos VACYCONSTRUCTION CO., savininkas pasižymėjusios dideliu sąžiningumu. Jis yra pastatęs visą eilę labai gra-

žių rezidencijų ir kitų įvairiausių pastatų ir tuo žymiai prisidėjęs prie Chicago gerovės ir pagražinimo. O pradžioje jo kelias buvo kaip ir mūsų visų -- nuo vieno fabriko durų, ir vėl prie kitų...

Vacys Petrauskas pasižymi savo draugiškumu ir orumu. Kad dabar ir bagotas, bet sieloje ir gyvenime liko tas pats -- dailiojo lietuviško žodžio menininkas.

Ona ir Balys Mulioliai yra Chicago Lietuvių Operos nuolatiniai mecenatai nuo pat pirmosios operos pastatymo. Iš pradžių keletą metų jie buvo patys stambiausieji operos rėmėjai, tik paskutiniu laiku juos "subytino" bankininkai...

Ponai Mulioliai remia ne tik operą, bet ir visus kitus lietuviškus reikalus. Jie yra lietuviams gerai žinomo Rockwell Club, Brighton Parke savininkai ir nuolatiniai "Dirvos" skaitytojai ir rėmėjai.

Alb. Valentinas

VINCO RAMONO

DAILININKAS RAUBA

novelių rinkinys, išleistas Vilties leidyklos, jau pasirodė knygų rinkoje.

Platintojai prašomi nurodyti kiekį pagėdaujamoms siuntoms. Knygos kaina 3,50 dol.

Dirvos prenumeratoriams, užsimokėjusiems už 1963 m. 11 dol. — 2,50 (užsisakant per Dirvą).

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98
GERMAN BRANDY	5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98
VODKA pilna kvorta	\$3.59
KRON BRANNVIN	
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR	
MARTINI kvorta	\$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas	5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY	5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 39 onz.	\$1.15
BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

DIRVA

 ★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.
Redaguojas:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikunas,
R. Miezėlis, V. Rastenis ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

REZOLIUCIJA IR REIKALO ŠAKNIS

Nėra abejonės, kad bet kokios pastangos, bet koks darbas, susijęs su Lietuvos išlaisvinimu iš komunizmo jungo yra vertas didelio dėmesio. Ypattingai gi mūsų spauda privalo rodyti ir rodo didelį norą kuo išsamiau, kuo plačiau informuoti apie visas ir visų pastangas tame nepaprastai atsakingame darbe.

Tas darbas yra istorinis, nes jis liečia tautą, jos gyvenimą, ir darbą, geras ar blogas, eina istorijon, kurios niekas sustabdyti negali. Tautai vadovauti ne bet kas gali. Jai laisvę iškovoti gali pati tauta. Toje kovoje pagelbėti gali pasižventėliai, aiškiai įžūrį kelius, kuriais einant geriausia ir greičiausia tą pagalbą galima surasti.

Negalima sakyti, kad lietuvių tautos kovų už laisvę istorijoje nebūtų pavyzdžių, iš kurių galėtume dabar pasimokyti, ar toje kovoje buvusių klaidų nebe kartoti. Tačiau rasime ir visą eilę aplinkybių, kur reikalingas tai kovai kitoks priėjimas, kitokie metodai. Jai ir reikalavimai ir aplinkybės žymiai pasikeitė.

Jei lietuviams reikėjo kovoti su kryžiuočiais, jie žinojo kur ir kaip juos nugalėti. Jei kryžiuočiai vėliau virto bermontininkais, nesunku buvo ir juos rasti ir išvaikyti. Jei priešui užsimanė būti lenkas, žinojome, kuria kryptim nukreipti taikinį. Ir bolševiką savo laiku sudoroti buvo sugebėta.

Šiandieninės kovos kompleksas, tačiau, yra kur kas komplikuotesnis. Šiandien kovos laukas apima kur kas platesnį ir gilesnį akiratį. Tame kovos lauke ir mums statomieji reikalavimai kiti.

Vienas iš ryškesnių lietuvių kovos frontų laisvajame pasaulyje yra: panaudojimas priemonių tarptautinėje plotmėje, kad priartinti eilę bylai, kurioje Sov. Sąjunga turėtų atsakyti už nusikaltimus žmonijai, už išniekinimą tautų laisvės ir apsisprendimo principą.

Toje byloje Lietuva yra vienu pagrindinių kaltintojų, o lietuvių tauta nedviprasmišku liudininku.

Šiai bylai ruošiantis, dė jos pagreitimo dirbant ir auksant, negali tenkintis vienu kitu, kad ir geru, sumanymu, vienu kitu, kad ir įspūdingu, bet ne visad naudingu žygiu.

Ne man vienam kartais peršasi mintis, jog vizitas pas JAV prezidentą, kad ir kaip vykusiai ir įspūdingai būtų suorganizuotas, vargu ar duotų tos naudos, kurią gautų delegacija, aplankiusi Afrikos valstybių ambasadorius prie JTO ir įtikinusi juos, kad kolonializmas nesiriboją Afrikos pakrantėmis.

"The UN Special Committee on the Situation with regard to the Implementation of the Declaration on the granting of Independence to Colonial Countries and Peoples" -- yra JTO komisija, kurios sąstata, iš 24 valstybių atstovų, yra Cambodia, Ivory Coast, Madagascar, Mali, Sierra Leone, Tanganyika, Tunisia, Ethiopia. Prie jų pridėjus Australiją, D. Britaniją, JAV, Chile, Urugvajų, Venesuelą, Daniją, Italiją, Sov. Sąjungą ir Jugoslaviją, Lenkiją ir Bulgariją -- gauname visus šios žemės kontinentus ir visas ideologijas, atstovaujančias savo pažiūras į kolonializmą ir kartu -- tautų apsisprendimo laisvę.

Čia ir kyla klausimas, kodėl toje komisijoje ir, apskritai, JTO, vieną balsą turinčios valstybės parlamente įregistruotos 19 rezoliucijų Lietuvos bylos reikalui privalo turėti privilegijuotą dėmesį, kai tuo tarpu pastangos ar bent atkreipimas dėmesio į kitų valstybių atstovybes, kurios taip pat turi po vieną balsą tarptautinius klausimus sprendžiant, to dėmesio nerandame, lygi jis būtų nereikalingas...

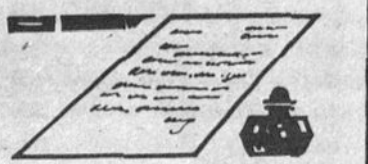
Okupacijos, kolonializmo, priespaudos, išnaudojimo klausimais turėtume lengviau susikaibėti su tais, kurie tuos klausimus pažįsta iš gyvenimo praktikos. Tai ir turėtų būti šaknis, į kurias privalėtume nukreipti savo rezoliucijų šūvius.

Kad JAV vyriausybė, parlamentas, tautos atstovai yra įtakingi ir daug gali pagelbėti, nebereikia įrodinėti.

Bet kartais ne mažiau gali pagelbėti ir Ghanos studentai, paragavę Bulgariškos duonos su Kremliaus mielėmis.

Nes gi ir Ghana yra valstybė ir JTO turi vieną balsą. O jei kas suabejotų aukščiausi išvardintos (ilgu pavadinimu) JTO komisijos pirmininko žodžiams, kad Baltijos valstybės ne daug teturi galimybių dėmesiu jų problemoms spręsti dėl to, kad Sov. Sąjungai įstojant į JTO, jos jau buvo inkorporuotos ir laikomos Sov. Sąjungos sudėtinė dalimi, ką tokiu atveju turėtų atsakyti išlaisvintos iš kolonializmo Afrikos valstybės? Kieno dalimi jos buvo JTO steigiantis?

Atsakymui į tuos klausimus rasti ir išsiaiškinti ne vieno ar kito komiteto uždavims. Už tai esmė ir nėra vieno ar kito komiteto veikloje. Esmė glūdi mūsų visų sutelktinėse pastangose ieškoti tinkamiausių kelių ir priemonių prieiti prie didžiųjų problemų šaknies. Ir ta šaknis išsiskakojusi ne vien Washingtono. Jos spurgų rasime ir Sierra Leone ir Urugvajuje, Madagascare ir Australijoje. (j.č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

BESIKARŠČIUOJANČIAM OPONENTUI

Jau du kartu L. Dambrėnas ir, svarbiausia, neteisus. mane "griebė" spaudoj -- Draugo šeštadieniniame priede. Pirmu kartu -- oponavo slapyvardžiu, o antru -- jau pavardė. Deja, vienu ir kitu kartu -- gerb. oponento puolimas -- nedžentelmeniškias, užgauliojantis, piktas

CHICAGIECIAI SCENOS MENININKAI NEW YORKE

Du savaitgalius iš eilės (kovo 17 ir kovo 23) -- kalbant iškilmingai -- "iš New Yorko lietuvių scenų spindėjo Chicagos lietuvių teatrinės žvaigždės".

Pirmuoju atveju tai buvo Stasys Pilka, kurio 40 metų teatrinio darbo sukačiai pažymėti, "scenos drugių" tebesergančių (ir nesirengiančių gydysis) new-yorkiečių būrelis nenusileidamas kitiems surengė poezijos rečitalį Brooklyne, Apreiškimo parapijos salėje.

Antruoju atveju buvo Chicagos Lietuvių Scenos darbuotojų Sąjungos artistai su savo jauniausiu kūdikiu, kurį jie iš Scampolo (Atraižos, Atlaiko) ar Nežausos perkrikštijo Gatvės Vaidu (Rengėjai -- New Yorko Balfo rinkliavos komitetas, Elderts Lane mokyklos salėje, prie Brooklyno ir Woodhaveno ribos).

St. Pilkos aktoriškai poetiškas pasikalbėjimas sutraukė arti poros šimtų newyorkiečių lietuvių, beveik išimtinai tų, kuriems St. Pilka mažiau ar daugiau pažįstamas beveik nuo pat jo teatrinės karjeros pradžios Lietuvos teatro scenoje. Nešykštinti programa, atmiesta A. Kepalaitės paskambintais keliais muzikos kūrniais, patvirtino iš kitur sklindantį gaudą, kad St. Pilka tvirtai laikosi prieš laiką ir tebėra maždaug tas pats Stasys Pilka, kokį jį pažinojome Kauno Valstybinės Dramos ir kitose scenose Lietuvoje, vietomis gal net patobulėjęs.

V. Žukauskas trumpame įžanginiame žodyje paminėjo, kad kadaise Lietuvoje gimnazistės žavėjosi Stasiu Pilka, pažinusios jį kaip Ferdinandą Šilerio Klastoje ir Meilėje, tačiau tos pačios gimnazistės labai nusivylusios, kai pamatčiusios Pilką klastingą Wurmo (Kirmino) vaidmenyje tame pačiame veikalė.

Anot B. Sruogos perreformuoto romėnų priežodžio, "Degustis

vienas labai ryškus pavyzdys:

Savo polemikui Drauge (vasario 9 d. lit. priede), jis džiaugiasi, jog "eterinių tonų" savo antrajam rašinyje aš jau nebe liečiąs. Esą: "... matyt, jau supratęs, kad toks posakis niekuo nedėtas lygiai taip pat, kaip ir "švelnūs" tonai, "šiltos ar šaltos" spalvos, "aukštos ar žemos" kainos ir pan.

Norėdamas šį atvejį dar paryškinti, kalbininkui L. Dambrėnui šiuo atsakymu patieksiu didelę "staigmeną", kurią, būdamas akylesnis, jis ir pats galėjo pastebėti, bet to nepadare, matyt, būdamas tik priekabus, tačiau -- paviršutiniškas.

Tepasiskaito jis atidžiai mano pirmąjį straipsnį Dirvoje (1962. XI. 9) ir pamatys, kad "eterinių tonų" išsireiškimo kritika -- yra ne mano, bet tai yra citata iš muzikos specialisto, dirigento prof. Vyto Marijošiaus, straipsnio, tilpusio Tėv. Žiburiuose Nr. 39, iš 27.IX. 1962. (Citatos šaltinis -- manajam straipsnyje ryškiausiai nurodytas).

Kalbininko L. Dambrėno maloniam (ar nemaloniui) dėmesiui, tą straipsnio vietą dar kartą pacituojau. Prof. Vyto Marijošiaus anam straipsnyje, (geriau pasakius, pasikalbėjime), šitaip teigė:

"... Arba dėl Stankaitės: "... aukštos gaidos puikioje kontroleje, neprasardamos savo grožio; kiekviena frazė išbaigta; pianissimo tultista eterinuosėgaruose, kuriuos pianistai išgauna pedaly pagalba". Pirmiausia eteris senovės graikų filosofų pažiūromis, yra be galo skysta medžiaga; chemijoj -- naudinga substancija. Bet nuo kada eteris turi garsą, "kuriuos pianistai išgauna pedaly pagalba"?"

Taigi, o L. Dambrėnas džiūgauna ir plaka mane už "eterinius garsus". Ir kitos L. Dambrėno nurodytos "tiesos" -- panašios. Pav. visam mano rašinyje -- jis rado du žodžius, panaudotus ne to linksniu ir -- tik dėl to -- priekabiuodamas, be jo kitų kitų įrodymų, jis pirštu rodo, į mano "gerokai šlubuojantį stilių bei kalbą".

Pr. Alšėnas
Toronto, Canada

bus aut bene, aut nihil". (Apie skonių arba gerai arba nieko), tačiau tebūnie leista prasitarti, kad šiuose įspūdinguose vadovaujamasi ne tų gimnazistų skonių ir linkstama balsuoti už Pilką -- Wurmą, ne už Pilką -- Ferdinandą, tą romantišką idealistiškos meilės deklamuotoją.

Ir šiame vakare St. Pilka gilesnį įspūdį darė dramų ištraukose, Kęstutis ir ypač Rusteikos (iš Aušros Sūnų) monologuose, negu mažiau ar daugiau "ferdinandai" deklamuotoje lyrikoje. St. Pilkos interpretacija geriau limpa prie Aisčio, ypač Brazdžionio poezijos, bet ne prie Radausko ar Meko.

Į itin nusisekusių dalykų eilę vieno iš pirmųjų vietų norėtųsi atžymėti patį įžanginį programos dalyką -- E. Matuzevičiaus kontempliacijas apsilankius pas daugelį metų nematytą draugą. Ir turinio ir interpretacijos požiūriu tas dalykas buvo labai sėkmingas "pašisveikinimas su publika" ir jos "sušildymas". Vargu kas pastebėjo, kad šio dalyko pasirinkimas programos "vedamuoju" turi ir "kultūrinio bendradarbiavimo" elementą: eilėraščių autorius yra ... komsomolo Vilniuje leidžiamo žurnalo (Jaunimo Grety) redakcijos kolektyvo narys. Tai tik pastaba tarp ko kita, o ne kesinimasis ir St. Pilką įtrikuoti į kokį nors "trečią frontą". Šis konkretus eilėraštis yra akivaizdus liudijimas, kad ir komsomolo redaktoriai vis dėlto turi galimybes ir pajėgumo bent kai kada sukurti eilėraščių, priimtinių ir mielų visiems lietuviams, visiems žmonėms.

Savo menine šiluma patrauklus vakaras buvo kiek apsumkintas savo rūšies "commercial", kurie, galbūt, ir čia buvo neišvengiami, nors klausytojų ir nenužluginę, kaip ir visi "commercial" meninės radijo ar televizijos programose, Mat, tokia esanti lietuviška (?) tradicija. Tai sukaktuviniams veikiniams skirti, sakyti, paryškinti menininkui sukaktuvininkui jaučiamai pagarbai ir jo įvertinimui. Rezultatas, tačiau, išėjo greičiau priešingas, kadangi sentimentaliais ir vietomis net ašaringais memuarais atmiesta banalybių srovė ne paryškino, o greičiau pablukino tai, ką menininkas buvo ką tik paskleidęs iš scenos. Programos metu saviškai "ryškino" pagarbą menininkui ir ne teptas salės durys, kurios savo girdžėjimu kas kelintą minutę vis traukė susikaupusios publikos dėmesį nuo scenos į savo "muzikinį talentą".

Chicagos Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjungos artistai žymia dalimi uolii Balfo veikėjų kvietimų dėka, sutraukė newyorkiečių apie ketveriopai daugiau. Tiesa, buvo ir "užsieniečių" -- iš New Jersey, Connecticut, ir net iš Bostono, kuriose to paties veikalo vaidintojai buvo atvykę pasižiūrėti, kaip jame atrodo chigagiečiai. Žmonės dar paslankūs "teatro pasižiūrėti", ypač skaitė aprašymus apie maždaug profesinį vaidinimo lygį, suklestėjusį Chicagos lietuvių scenoje.

Šį kartą (tų pačių rengėjų ir toje pačioje vietoje) sukviestoji publika neatrodė nusivylusi, nors gandas apie profesinio lygio vaidinimą ir nepasitvirtino. Nekalbant apie "kultūrpoleitinį" klausimą, kursavusį publikoje -- kodėl veikalas ne lietuviškas, o vertinis, -- spektaklis mūsų sąlygose visai vertas matyti. Veikalas, iš tiesų, ne tik ne savas, bet ir "archyvinis", aštuoniolikto amžiaus itališkas produktas, jau, gali sakyti, "žiloje senovėje" viręs tarptautine nuosavybe ir kadais perėjęs per daugybę Europos scenų, neišskiriant ir Kauno Valstybinės Dramos. (Kaune, kaip ir dabar Bostone, jis vadinosi Nežausa -- nevykęs, veikalo prasmės neatitinkąs pavadinimas). Aniems laikams tai buvo sceniniu požiūriu gera ir, kaip markdistai sakyti, pažangi komedija -- demaskuojanti buržuazinės tuštybės ir moralinius išskrypimus, "idealizuojanti proletarą ir darbo inteligentą", nors toli gražu neatitinkanti dabartinio marksistinių standartų. Kiekvienu atve-

"Didieji pasaulio vyrai skubėjo sveikinti Chruščiovą, paleidus šunį į erdvę, tačiau įsakius sušaudyti 150 Vengrijos jaunuolių, visi prarijo liežuvių ..." sakė Aniko Trombitas.

VENGRIJOS LAISVĖS FESTIVALIS CLEVELANDE

Kovo 16 dieną puosnioje Lakewood Civic Auditorijoje įvyko Vengrijos Laisvės Festivalis, skirtas 115 metų Vengrijos sukilimo prieš Austriją sukačiai paminėti. Minėjimą rengė jungtinis vengrų organizacijų komitetas, kuris pateikė kultūringą Vengrijos kompozitorių muzikos ir minėjimų skirtų kalbų programą. Programos vedėju buvo žinomas radijo pranešėjas Wayne Mack. Muzikinę pro-

gramą atliko Parmos Filharmonijos Orkestras ir vengrų pianistas Istvan Mozsi. Tačiau didžiausios gausios publikos, kurios prisirinko virš dviejų tūkstančių žmonių, ovacijų susilaukė jaunutė vengrų pabėgėlė, Aniko Trombitas, labai gražia anglų kalba padėklavusi savo premijuotą rašinį "Laisvės liepsna".

Nuoširdžiu įsigyvenimu Aniko papasakojo Vengrijos istoriją, kiek ilgiau sustodama prie tragiškųjų 1956 metų Vengrijos sukilimo įvykių, kurių metu dešimtys tūkstančių Vengrijos patrijų padėjo galvas.

Kai mirtinon kovon stojo Vengrija šaukėsi laisvojo pasaulio pagalbos, laisvasis pasaulis neatsiliepė, bet Rytų barbaras pasiuntė savo sunkiuosius tankus, kurie negailestingai žudė menkai ginkluotus sukilėlius. Bet kai Chruščiovas į erdvę paleido šunį, didieji pasaulio vyrai bilte prabilo sveikinti Budapesto žudiką su tokiu nepaprastu laimėjimu. Tačiau, kai Maskvos primesta Vengrijos komunistų vyriausybė įsakė sušaudyti 150 Vengrijos jaunuolių, didieji pasaulio vyrai prarijo savo liežuvių ir nustojo žado.

Giliu susikaupimu didžiulė minia klausė Anikos Trombitas kalbos. Salėje baltavo nosinės asaroms vogčia nušluostyti. Man gi kilo mintis: kada didieji pasaulio vyrai nustos garbinę šuns skridimą?

Julius Smetona

kaip tai daro žmonės vieni su kitais besikalbėdami, o kaip viešą prkalbą sakydami. Netik sustiprintas balsas, bet ir intonacija susidaro, kaip kalbant į minią. Chigagiečiai, kiekvienas šiek tiek savaip, visgi kone visą laiką atrodė "prakalbininkai", o tai ir yra gal pats aukščiausias neperliptas slenkstis į vadinamąjį profesinio lygio vaidinimą. Tik Lemežytė jų tarpe (Scampolo) bene bus jau kone persiritanti per to slenkščio kauburį.

Susilaikius nuo "tepimo" (tai yra, nuo "profesionalų diplomato" siūlymo), pažymėtina, kad jie ir atvyko į New Yorką ne kaip profesionalai, o kaip geros valios kultūrnešiai ir labdariai: jie čia parodė gana gerą lietuvišką (lietuvių lietuviškai vaidintą) spektaklį ir vakaro pėlu labai apčiuopiamai papildė Balfo iždą, sau negavę ir nereikavę paties apčiuopiamiausio "profesinio diplomato" -- atlyginimo. (vr)

AKADEMINIS GYVENIMAS

MAŽI DAIGELIAI PRIE LIETUVYBĖS KAPO

Lietuvybės išlaikymo klausimas -- labai sena giesmelė. Tik laiko tekme ji keičiasi. Senesnioji lietuvių emigrantų karta daug gražaus jaunimo nurašė į nuostolius. Nieko nepadarysi. Tas atsitiko ne per vieną dieną, o daugelį metų. Bet su didele širdgėla tenka kalbėti ir apie naujų ateivių jaunimą, kurių nutautėjimas ir suamerikonėjimas žymiai sparčiau vyksta, negu pirmųjų ateivių.

Studijuojančio jaunimo tarpe pasigirsta minčių: kas man ta lietuvybė, kam man lietuvių kalba, kas man lietuviškos organizacijos, kam man lietuviška šeima ir t.t. Kuriam mes savo gyvenimą. Pirmiausia reikia suformuoti žmogų, o paskui tik tautą. Tokius ir panašius išvedžiojimus mes išgirstame pokalbiuose ir jau paskaitome spaudoje. Šioje vietoje reikia pastebėti, kad tokių minčių reikšėjai mažai pažįsta mūsų tautos didingą praeitį, jos garbingą istoriją, jos kovas už savo tautos laisvę ir nepriklausomybę.

Praėjusiame Kultūros Kongrese plačiai nagrinėta kas yra lietuviška mokykla, lietuviška šeima, lietuviškas išlaikymas ir t.t. Kongrese aiškiai buvo pabrėžta, kad tėvai yra atsakingi už savo vaikų tautinį auklėjimą. Kad jų didžioji pareiga yra leisti savo vaikus į liuanistines mokyklas, kuriose jų vaikai gaus ne tik reikalingų žinių apie savo tėvų žemę, išmoks lietuvių kalbos, bet ir tautiškai subręs. Dėl tėvų nerūpestingumo palieka jų vaikai gimtosios kalbos beraščiais. Svarbu, kad mūsų jaunimas studijuotų ne tik praktinius mokslus, bet ir humanitarinius, ypač liuanistiką. Taip pat didelės reikšmės tautiniam auklėjimui turi priklausymas prie įvairių

JUOZAS JUREVIČIUS

organizacijų, jaunimo stovyklos, studijų dienos, jaunimo spauda. Jaunimas, tiek dar tebestudijuojas kolegijose ar universitetuose, tiek ir baigęs mokslus, turėtų įsijungti į visokeriopą lietuvišką darbą. Taip maždaug kalbėjo Kultūros Kongrese Kultūros Tarybos pirmininkas prof. Jonas Puzinas.

Taigi trumpa išvada, kad jaunimas turi turėti ryšius su visu tuo, kas lietuviška, tautiška. Tačiau kalbant apie neigiamus pasireiškimus mūsų studentijos tarpe, reikia pasidžiaugti ir teigiamais.

Detroito neolitanai pasirinko Vasario 16-osios datą sudėtiniam literatūros vakarui. Sudėtinės korporantų jėgas sudarė Clevelando, Chicagos ir pačio Detroito jaunimas. Labai gražu ir miela, kad tokią brangią mūsų lietuviams dieną, mūsų jaunimas kultūrinio parengimu prisideda prie lietuviškos išlaikymo.

Užbaigdamas literatūros programą B. Augustinavičiūtė viso neolitanų jaunimo vardu štai ką pareiškė: -- Kol mes dainuojam lietuviškas dainas, kol šokam tautinius šokius, kol prie krūtinės segam trispalvę, kol kalbame mūsų poetų lūpomis, kol priklausome lietuviškom organizacijoms, tol Lietuva, Tėvyne mūsų, Tau nepražūsims.

Taip pat Vasario 16 dienos minėjimą suruošė ir Chicagos neolitanai. Meninė dalis buvo graži ir įdomi. Saulis, programos vedėjas, priminė jaunimui, kad tik priklausydami lietuviškom organizacijoms, sukurisime lietuvišką šeimą, palaikysime lietuviybę ir t.t.

Jaunimas -- tautos ateitis. Stripybės semiasi iš praeities. Mūsų

tautos praeitis yra didinga ir graži. Tą faktą pripažįstame ne tik mes lietuviai, bet ir svetimieji. Taigi ko baidytis ir bėgti nuo savo tautos kamieno?

Pasižymėjusios Elizabetho lietuvaitės

Viena geriausių vidurinių mokyklų Elizabeth, N. J. -- Benedictine Academy. -- kurią išlaiko Benediktinės vienuolės, šiais mokslo metais įvykdė mokslo darbo projektų konkursą mokinių tarpe. Konkurse dalyvavo ir tų seselių vedamų pradžios mokyklų mokiniai iš visos Union County.

Gražina Fidlerytė

Už geriausiai paruoštus ir įvykdytus mokslo darbo projektus vidurinės mokyklos mokinėms buvo paskirtos trys aukščiausios

Audronė Jarraitė

premijos, kurias gavo trys Elizabetho lietuvaitės, lankančios Benedictine Academy, būtent: Audronė Jarraitė už geriausią chemijos darbą, Jūratė Veblaitytė už geriausią biologijos darbą ir Gražina Fidlerytė už geriausią matematikos darbą.

Kovo 3 dieną Benedictine Academy patalpose įvyko vieša visų konkurse dalyva-

ATEITININKAI IR NEOLITUANAI

LIETUVIŲ KATALIKŲ ATEITININKŲ ORGANIZACIJA, pasirinkdama šūkį "Omnia Instaurare in Christo" -- visa atnaujinti Kristuje -- stengiasi ugdyti ir išvystyti stiprią katalikišką lietuvišką dvasią, atnaujinant Kristuje save, gyvenimą, dorovę, ir mokslą. Bendrieji ateitininkų veikimo tikslai yra šeimyniškumas, tautiškumas, katalikiškumas, visuomeniškumas ir inteligentiškumas. Ateitininkas stengiasi suprasti tautybę, išsiaiškinti tautinius uždavinius ir veikti tautos labui. Katalikiškumas nurodo žmogaus ryšį su Dievu ir primena nariams jų kelią į Dievą per Kristų Bažnyčioje. Ateitininkas visuomet prisimena, kad kiekvienas žmogus yra visuomeninė būtybė; jis susiderina su kitais savo pareigomis ir teisėmis, žiūri bendros gerovės, ir gerbia kitų laisvę. Taip pat, ateitininkas nepamiršta siekti proto išsilavinimo, turėti tvirtą ir dorą charakterį ir laikyti pastovų ideologinį nusistatymą.

Ateitininkų uniformą sudaro kepurė, juostelė ir ženklelis. Moksleivių juostelė yra tamsiai žalios ir sidabrinės-baltos spalvos, o kepurė padaryta iš tamsiai žalio aksomo su matiku. Moksleiviams berniukams privalomi švarkai, tamsiai mėlynos spalvos jei galima; mergaitėms privalomi mėlynai sijonėliai ir baltos blyuskos. Studentų ženklelis kiek skiriasi. Raudonos spalvos (kuri paprastai būna iš krašto) juostelė derinama su kitomis dviem spalvomis; kitos dvi spalvos derinamos įvairiai pagal atskirų klubų ar korporacijų pasirinkimą. Studentų kepurės taip pat raudonos spalvos su šviesesniais ar tamsesniais atspalviais, pagal atskirų korporacijų ir klubų susiskirstymus. Bendrai, juostelės ir kepurės vartojamos iškilmingomis progomis, dalyvauiant šventėse bei iškilinėse ir nešant vėliavą ar ją palydinčią.

Ateitininkai susideda iš pagrindinių keturių grupių: jaunučiai, moksleiviai, studentai ir sendraugiai, kurie drauge suda-

vusių darbų paroda (apie 400 darbų) ir iškilmingas premijų -- medalių įteikimas. Iškilinėse dalyvavo per 1,000 asmenų.

Reikia pastebėti ir tai, kad tos mergaitės jau antri metai Vasario 16-sios progą supažindina savo klases draugės ir mokytojas su Lietuva, papasakoja apie jos istoriją ir paruošdamos lietuvišką rankdarbių, gintaro dirbinių bei spaudos leidinių parodėlę. Visos mokinės tą dieną yra papuošiamos lietuviškomis spalvomis ir kartu prisimena Lietuvos šventę. Tuo būdu jos atlieka gražų jaunųjų ambasadorių darbą garbindamos Lietuvą Amerikos jaunimo tarpe.

Jūratė Veblaitytė

Šia progą pabrėžtinai faktas, kad iš 500 mergaičių, lankančių Benedictine Academy, tik penkios yra lietuvaitės, kurios dėl savo kruopštumo, sistemingumo ir atsidėjimo darbui, nunėšė visas pirmasias vietas, gaudamos specialius medalius. Tai sukėlė lietuvių tarpe pasididžiavimą savo jaunąja karta.

Ilona Čekauskaitė

ro Ateitininkų Federaciją.

KORP! NEO-LITHUANIA yra grynai tautinio ir kultūrinio pobūdžio organizacija, kuri daugiausia ribojasi lietuvišku akademiniu jaunimu, siekdamą tautinio susipratimo ir grynai lietuviškumo vystymo studentijos tarpe. Tėvynės gerovei -- "Pro Patria" -- Korporacijos vyriausias tikslas, nurodo ne tik lietuviškos ateities gaires, bet ir garbingą Lietuvos praeitį, kuo turėtų didžiulius kiekvienas lietuvis, nes esamomis sąlygomis nemažai lietuvių lyg ir pamiršta kas esą! Tikslas -- tą viską pagyinti ir išvystyti lietuviškame jaunime.

Kaip ir Nepriklausomoje Lietuvoje taip ir čia Amerikoje, nešiojama Korporacijos kepurė, ženkleliukas ir krūtinės juostelė, kuri derinama prie tamsios spalvos vyriškų ir moteriškų rūbų. Juniorų kepurė yra juoda; tikrųjų narių tamsiai žalios spalvos su matiku. Juostelė yra auksinės ir raudonos spalvos. Iškilmingomis progomis korporantės nešioja tautinius rūbus ir savo spalvas. Korporantai nešioja švarkus ir spalvas.

Juniorai, seniorai ir filisteriai sudaro neolitanų branduolį; juniorai, jaunieji nariai kandidatai; seniorai, tikrieji nariai su spalvomis; ir filisteriai, senieji veteranai.

Bendrai paėmus ateitininkus ir neolitanus, norėtųsi prisiminti, kad tos dvi lietuviškos organizacijos tai lyg ir gyvas maistas doram lietuviškam jau-

nimui išauginti ir išstobulinti. Papildydama viena kitą, jos lyg ir sudarytų pilnutinį subrendimą, žiūrint iš religinio tautinio charakterio. Kadangi mūsų tauta yra religinga ir tautiniai gyva, linkėtina, kad šių dviejų lietuviškų organizacijų ateities gairės būtų jungiamaisiais, o ne skiriamaisiais ženklais.

ATSIQSTA PAMINĖTI

KARYS -- kovo mėn. numeris (3), pasirodė su J. Širvio būsimosios Nepr. Lietuvos gynybos analize, B. Pupalaigio prisiminimais apie kun. Kaz. Kibelį, buv. Žaslių kleboną, kpt. Pov. Dirkis straipsniu apie Paskolas ir misijas atsikuriančiai Lietuvai.

Tęsiama plk. O. Urbono istorinė šlaures karo fronto Lietuvoje apžvalga.

Įdomi V. Volerto paskaita, skaityta Philadelphiaje kariuomenės minėjimo proga -- "Žudąs atleidimas" -- didelis nusikaltimas".

Plati visuomeninė ir karinė apžvalga.

SKAUTŲ AIDAS -- dvigubas sausio ir vasario numeris, specialinis skautų organizacijos žurnalas, kupinas jaunimui įdomios, lietuviškumo persunktos medžiagos studijoms ir laisvalaikimui. Gausios iliustracijos rodo gyvą ir judrią skautiškojo jaunimo veiklą.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 4 Room suite. Private Bath, gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone 883-9856 after 6 P. M. IM 7-7080. (68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26th NEWBURGH HGTS. 4 Rooms down \$70.00. 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quick clean apt. Basement, yard. BR 1-2900. IM 7-7080. (68)

PINIGAI 1 USSR PILNAI GARANTUOTA PRISTATOMA PER 2 SAV. PRASYK PLATESNIŲ INFORMACIJŲ GRAMERCY SHIPPING Co., Inc. 744 BROAD STREET NEWARK, NEW JERSEY Laisniuta ir pilnai bandyta Tel. MU 9-0598

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSR dalį. Licensed by Vnesheposilorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI -- PRISTATYMAS GARANTUOTAS -- GAVĖJAS NIEKO NEMOKA

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

- NEW YORK, 3, N.Y. -- 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N.Y. -- 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N.Y. -- 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. -- 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. -- 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. -- 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N.Y. -- 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. -- 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. -- 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio -- 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. -- 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. -- 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- HAMTRAC, Mich. -- 11333 Jos. Campau Tel. 7-1575

- HARTFORD, Conn. -- 132 Franklin Avenue Tel. 233-8030
- IRVINGTON 11, N.J. -- 762 Springfield Ave. Es 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 3-0440
- YONKERS, N.Y., 235 Neppenhan Ave. GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. -- 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N.J. -- 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N.J. -- 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. -- 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N.J. -- 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N.J. -- 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. -- 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. -- 1015 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. -- 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. -- 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. -- 174 Millbury Street SW 8-2868
- VINELAND, N.J. -- W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Isteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

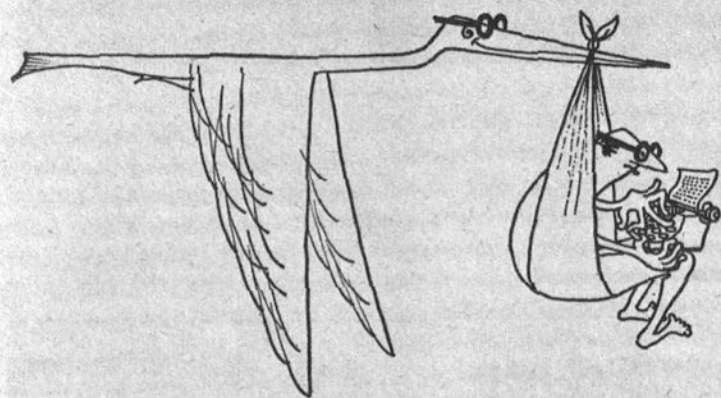
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

APIE LABAI RIMTUS IR LINKSMUS GYVENIMO ĮVYKIUS

Gulbės Giesmė

Kaip jau žinome, šiemet Rašytojų Draugijos paskirta komisija literatūros premija apdovanojo ne ką kitą, o Gulbės Giesmę, tuo išskirdama ją iš kitų giesmių, giedamų įsimylėjusių katinų, politinių gaidžių ar salveišių armijos.

Kadangi literatūros premijos paskyrimas visada sukelia daug burnojimų ir durnojimų, tai mūsų Teisybės Mylėtojų Draugija šį kartą nutarė čikagiškių sprendimų objektyvumą patikrinti mūsų pačių išrastu būdu.

Mes tam pačiam mieste, toj pačioj gatvėj ir prie tos pačios oro temperatūros paskyrėme irgi tokią pat komisiją tam pačiam klausimui išspręsti.

Mūsų komisija taip pat susėdo, jos nariai taip pat pasiėmė į rankas po tą pačią knygą ir taip pat viens kitam reikšmingai nusišypsojo. Tik mūsų sprendėjai, norėdami būti dar bešališkesni už savo pirmtakūnus, jiems nupirkę knygų visai neskaitė, nes veikalo turinys gali kartais į vieną ar kitą pusę suagituoti. Jie tik pasitenkino nuodugnai susipažindami su knygų pavadinimais, autorių pavardėmis ir dar jų vedybų merikais, idant premija nepatektų kokiam nors sodomiškam griešninkui.

Ir ką jūs dabar pasakysit? Nors mūsų rabinų argumentai buvo gal ir kiti, negu anų rašytojinių, betgi khalo nuosprendžiai visiškai tie patys.

Jau po pirmosios nuomonės pareiškimo mūsų komisija trenkė po stalu visus tuos rašeivas, kurie buvo ne mūsų pažiūrų, kurie iš seniau buvo skolingi šnaps ar dar Vokietijos laikais praeidami nenusiimdavo kepurės. O dar po vieno atsidėsėjimo mūsų sprendėjai rankose taip pat teliko tik Stasio Santvaro Aukos taurė ir dr. Jono Griniaus Gulbės giesmė. Gi tada jau iškilo rimta problema: kas už ką ir kodėl?

Ko verta Aukos taurė? Mūsų komisijai tuojau pat paaiškėjo, kad ji neverta nieko. Pirmiausia, jau pats pirmasis žodis auka yra atbaidantis, nes primena patį nemaloniausią reikalą aukoti, o tai reiškia -- atiduoti pinigų ne savam. To dar nebuvo! Na, o taurė? Ją pamirėjus, kai kurie mūsų komisijos nariai lyg ir atgijo ir, nykščiu užlenkdami likusius pirštus, pradėjo skaičiuoti, kiek tų taurių vakar buvo ištuštinta ir kiek dar reikėtų šiandien sveikatai pataisyti. Bet čia tuoj įsikiso mūsų pirmininkas ir pasilpusių narių mintis nukreipė reikiama kryptim.

-- Ponai, -- tarė jis, -- prašau rimties! Atsiminkite, kad taurė yra daiktas, kartais net taurių žmogų išverčiantis iš kojų ir iš dorybės kelio. Be to, dėl samagono taurės mes praradome nepriklausomybę. Taigi taurė, kaip tokia, negali būti visuomenei viešai teiktina. Vietoj jos aš norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į Gulbės giesmę. Juk mes esame giesmininkų tauta. Taigi, mąstant giliau, Gulbės giesmė artima mūsų ištremtai sielai, simbolinė ne tik mūsų istorijai, bet ir mūsų pačių biografijai.

Gulbės giesmę mes giedojome su ordinių našta smukdami pro krūmus į Vakarus, kad Lietuvoje likusieji narsiau priešintųsi, kol mes toliau nubėgsime.

Gulbės giesmę mes giedojome Vokietijos lageriuose, šturmu verždamiesi į partijų vadus, į komitetų pirmininkus ir maisto sandėlių prezidentus, o patys doriausieji su Gulbės giesme lūpose vedė mus į užtikrintą laisvės kovos laimėjimą ir pardavinėjo paskui žengiančiai miniai skiltuvo akmenėlius dvasiai uždegti.

Gulbės giesmę mes giedojome plaukdami per Atlantą, kad nepasikęstume nepraturtėje, ir išlipę į krantą, dėkodami likimui, kad jau neregėsimė savo tėvynės priešų.

Ak, ir šiandien Gulbės giesmė aidė pro šviesos nužertus mūsų rezidencijų langus, -- Gulbės giesmė laisvės kovai, vienybei, tiesai ir senajai draugystei.

Vadinasi, ponai! Gulbės giesmė turi didžią ateitį! Juk tikrai nėra abejonės, kad Gulbės giesmė baigsis paskutinis Vliko atsišaukimas ir paskutinis Alto paraginimas, kad paskutinis Bendruomenės susirinkimas, paskutinis Kultūros kongresas, paskutinis koncertas, paskutinė paskutinio rašytojo knyga ir paskutinis Vasario šešioliktošios minėjimas!

Ir mūsų komisijos sprendėjai net susigriaudino, visa tai apmąstę ir giliai širdin susidėję. Kai kurie pradėjo netgi knygą sklaistyti, norėdami patirti, kas gi ten iš tikrųjų parašyta, tiktai pro ašaras paskubom negalėjo nė žodžio žiūrėti.

O tada -- taip pat sumetė visus penkis balsus į kepurę, aukštai pakėlė šeimininko pripildytas aukos taurės ir užgiedojo Gulbės giesmę pirmininkui, autoriui, mecenatam ir mūsų Teisybės Mylėtojų Draugijai.

Vadinasi, -- čikagiškė rašytojinė komisija buvo neginčijamai teisinga.

MAŽŲJŲ IR DIDŽIŲJŲ ŽMONIŲ MEMUARAI

PASKUTINIS TARDYMAS

J. Kraunys (eilinis)
(Dienrašt. "Ateitis")

... Šią naktį mane vėl prikėlė, liepė pasiimti skudurus ir išvesti. Eėjau sunkiai, nes vakar tardytojas buvo įspyręs į kojos keli, kuris dabar sutino ir labai skaudė-

jo... Šiąnakt tardytojas buvo kitas...

"Kalės vaike," sušuko jis, mosuodamas sunkių presu man prieš nosį. "Mes žinome, kad savanorių kovojai prieš raudonąją armiją. Esi buožės šuva!"

"Aš gyniau savo tėvynę, kaip jūs ginsite savąją", atsakiau.

... Jis man presu smogė tiesiai į burną... Dar atsimenu, kaip parkritusiam spardė šonus... Paskui čebatu į galvą, į veidą... Kai atgavau sąmonę, buvo aplinkui tamsu. Gulėjau ant šlapių grindų. Visas kūnas automatiškai trukčiojo, negalėjau susilaikyti... Tai jau galas, pamaniau... Kad nors šunelis žinotų, kaip numiriau. Gal į mėnulį užstaugtų...

KOVOSE DĖL LIETUVOS

(II tomas)
Gen. St. Raštikis

... 1949 m. gegužės 8-ji -- Šv. Stanislovo diena. Šios dienos niekad neužmiršiu, nes tą dieną... pradėjome naują gyvenimo tarpinį -- išplaukėm į tolimą kelionę per Atlanto vandenyną į naująjį pasaulį.

... Laivas nedidelis... Šviesu. Ypač geras ir turtingas amerikiečių maistas. Jūra rami... Gegužės 10 dieną visiems keleiviams buvo išmokėta po du su puse dolerių... Žydai esą geros nuomonės apie mane... Taigi, aš buvau iššifruotas... Ir lenkai iššifravo mane ir pradėjo vadinti generolu... Į fizinius darbus laive manęs neskyrė.

... Žiūrėdamas į tuos beribius vandens tolius, žmogus jaučiasi toks mažutukas ir menkutis...

... Pirmą darbo dieną atvyko į fabriką kan. Dr. Končius su United Press korespondentais ir fotografais, kurie čia pat kalbėjosi su manim ir fotografavo mane. Darbininkai labai stebėjosi, kas per vienas naujasis jų kolega, ir, žinoma, labai greit iššifravo, kad aš generolas...

... 1950 m. prieš Kalėdas padovanojo mums papiautą vištą...

VISA MANO KLASĖ...

B. Babrauskas
("Draugas")

... Lietuvių kalbos trimestriniai pažymiai buvo tiesiog siaubingi... Man neužteko, kad mokinių žinojo, kur reikia kablėlių ar nosinę parašyti: turėjo atsakyti, kodėl taip, o ne kitaip reikia. Užtai mokinius prašiau klausinėti visko... Turėdami leidimą visko klausinėti, kartais kone visą pamoką praleisdavo, klausinėdami... atrodo, ėmė itin gerbti ir vertinti... O vis dėlto 1939 m. užėjo mokytojams langų daužymo banga... Mokiniui baisiausias ir nekenčiamiausias mokytojas, be abejonės, yra tas, kuris rašo dvejetukus. Aš čia buvau be konkurencijos Nr. 1... mano langų buvo bene didžiausi Mažeikiuose stiklai... Žinomam lotynistui... visą jo tvorą išrovė ir nukėlė kelis metrus... Lietuvistui... užmovė maišą ant galvos ir, surišęs rankas, paliko gatvėje... Ir aš iš meilės rašiau mažeikiškiams dvejetukus. Per dvejus metus nepajėgiau gerai kalbos išmokyti, bet už tai džiaugiaus, kad iš gimnazijos jie išsinešė ne abejojamą tėvynės meilę.

J. Gobio kova su žalčiu

Recenzuodamas Alės Rūtos romaną "Priesaika", J. Gobis steigė su pasipiktinimu atšoka nuo žalčio, kurį autorė, vaizduodama senovės lietuvių gyvenimą, taip pat pagarbiai fraitė į savo knygą. Anot recenzento, -- "jei senovės lietuvis dievino gamtos jėgas, tad žalčio kultas kažkaip neišlipsta to-

KALBOS KRAITELIS

DIDŽIŲJŲ RAIDŽIŲ RAŠYMAS

Kol vėl bus sušauktas visos tautos kongresas didžraidžių rašybai nustatyti, mes čia drįstame pasiūlyti savo taisykles veikėjams vadovautis.

Pirmiausia, didžiąja raide reikia rašyti žodį Aš, nes jo žymimas daiktas yra pats svarbiausias ir didžiausias pasaulyje. Didžiąja raide reikia rašyti žodžius Pirmininkas ir Valdyba, jeigu rašantysis yra tos valdybos pirmininkas. Jeigu pirmininkas yra kitas, tai tie žodžiai rašytini mažąja raide. Taip pat, rašant apie save, patartina pažymėti didžiosiomis ir titulus: Dr., Gen., Inž., Prez. ir Ponas.

Gi vardus ir pavardes priešingos partijos žmonių reikia visada rašyti mažąja raide, nes, rašydami didžiąja, tuo savo priešininkus tik didiname ir patys sau kenkiame.

O jau iš seniau nutarta, kad didžiąja raide reikia rašyti ir žodį Doleris, nes tai yra žemiškojo dievo tikrinis vardas.

KULTŪRA, KULTŪRININKAS

Po Kultūros Kongreso skaitytojai jau kelintą kartą mus klausia, ar žodis kultūra yra lietuviškas.

Taip. Žodis kultūra yra grynai lietuviškas. Jis yra sudurtas iš veiksmažodžio kulti ir rėksmažodžio urai, kuris žemaičių dūnininkų tarmėje yra tariamas urai! Tas, kuris kitą kuldamas labai garsiai rėkia ura, yra kultūrininkas, arba, senoviškai rašant, kultūrininkas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

J. Piktpirščiai Chicagoje, III.

Tamstos straipsnio apie Alvdą ir Montessori nedėsimė, nes jau pereitą kartą mums privirei digėlių košės. Dabar Tamstos minimi faktai apie veikėjas, nors ir įdomūs, bet per daug privatiški, matyt, nužiūrėti naktį pro langą. Ateity taip nedaryk, nes dar gausi kuolu per galvą.

V. Žvingilui Chicagoje, III.

Aktorių sąrašo, kurie Chicagoje jau dabar organizuojasi prieš Birutę Pukelevičiūtę, dėti negalime. Mes dar palauksime, kol jie išsirinks savo pirmininką.

K. Kirvelytei New Yorke

Tamsta gė rašai apie mūsų bendradarbi, kuris žymios ponutės buvare, moteriškais marškiniais apsirengęs šoko tvistą! Esi tikras kiaušė. Jei nežinai apie ką rašyti, tai geriau tylėk.

je religijos sistemoje, nes žaltys, kaip šliužas, nesimbolizuoja nei gamtos grožio, nei jos jėgų... Be to, -- "Alė Rūta... rodo senovės lietuvių ypatingą meilę žalčiui, o tai kelia skaitytojų pasišlykštėjimą... Šliužas nėra vertas žmogaus meilės ir dar religiško pobūdžio meilės."

Būdami žalčio klausimu diletantai, mes kreipėmės į Chicago zoologijos sodo žaltininką bei kirmėlių, kuris į J. Gobio reikiamą neapykantą šliužams štai ką mums pareiškė:

"1. Žaltys vertas didelės pagarbos jau vien dėl to, kad jis pirmasis išliuvo į Gėrio ir Blogio Pažinimo medį, į kurį jūs renžinatės dar neįlipę.

2. Jūsų recenzentui nedera žalčio niekinti vien dėl jo suraitytos fizinės prigimties, nes dažnas žmogus yra pats šliužas dvasinė prasme. Jis taip pat dažnai raitosi tarp skirtingų pasaulėžiūrų, priešingų partijų ir jų laikraščių redakcijų, šliaužia pilvu prieš turtingesnę ir galingesnę, ieškodamas protekcijos, prie kiekvienos naujos santvarkos pa-keičia savo politinę skūrą ir išslysta Dievo teisingumui iš rankų."

TREČIAS FRONTAS

"Užsikirtusių veiksmų Lietuvos vadavimo politika jau mūsų neįtikina... Į dabartinės Lietuvos gyvenimo realybę mes turime pažvelgti kitaip, nauju būdu, -- ir ji neatrodys tokia gąsdinanti..."

(Iš polemikos straipsnių mūsų spaudoje)

?

L. N.

Vakar lenkas, ryt ruskelis,
Šiandien airis Lietuvos, --
Ilgos kojos -- trumpas kelias
Nuo Chicago lig Maskvos, --
Didorelis mūsų godų,
Pavyzdys madų vadų:

Kūno pūdas, proto svaras,
Balso -- salė sklindama,
Kovoje -- pašautas aras,
Laisvės puotoj -- ricina;
Sprendžiant kilmę iš ausų --
Pagimdymas mūsų visu:

Prieš gynęs, savą myręs
Plotuos žemės apvalios,
Žengęs žingsnį dėl tėvynės.
Du -- vergijon atgalios,
Šiandien pranašas minios.
Ryt -- vėl pūdelis ponios.

MENININKO KARIJEROS GALAS

Didelio menininko kūrybinis kelias tėra dviejų krypčių: arba kopėčiomis aukštyn ir nuo paskutinės pakopos į padangės garbę, arba tomis pat kopėčiomis žemyn ir nuo paskutinio stipino stačia galva į Liucipieriaus mūlo katilą ir amžiną kritikų prakeikimą. Bet abiem atvejais prilipamas liepto galas.

Štai, iki šiol, užvertę galvas, dar mes vis regėjome, kad mūsų veteranas aktorius Stasys Pilka jau keturiasdešimt metų lipa aukštin, Nors jau ir sunkiai alsuodamas, bei šaltą prakaitą braukdamas -- bet lipa. Taigi naujo jubilejų ciklo proga mes buvome tikrai nuoširdžiai pasiryžę jį dar kartą pastiprinti, paguosti, paraginti ir jo pavyzdinga ištverme pasigėrėti. Bet ką naujo mes dabar galime pasakyti, kai paskaitytome Naujienose tokius Aklasmatė žodžius:

"Pilkų Stasys ištikimai tarnauja Olimpo dievams..."

"Vaidila jis yra kiaurai iki paskutinės fibros ne tik iš pašaukimo, bet ir iš apsigimimo.

"Aristokratija elgsenoje, estetika kalboje, kultūra manierose, švara apsirėdyme, elegancija rūkomos cigaretės kandiklyje; epikūras vyno ir gurmėtas valgių pasirinkime, stilistas tarenose ir frazavime, apolonionas apsiėjime su žmonėmis bendrai ir af-

rodiziakas su gražiąja lytimi...

"Pamilęs, atsidavęs, pasižventęs, prisiekęs ir pasiaukojęs..."

"I visą materialistinį pasaulį žiūri su melancholiška panieka ir murmėdamas..."

"Meno šventyklos aukurų ugniakurs, riteris be dėmės ir priekaišto pakeltu balsu..."

"Kurio galva pro debesimis išsikišusi..."

Po viso to, mums belieka tik tai turti: karjeros galas aukštybėje! Stasys Pilka gyvas nužengė į dausas, O Aklasmatė nepaliko mums nė vieno dar nesuvertoto teigiamo žodžio, kuriuo galėtume ir mes jį palydėti.

PERNUOŠIRDUS DŽIAUGSMAS

Dr. Jonas Grinius, gavęs už "Gulbės giesmę" literatūros premiją, Tėviškės Žiburių bendradarbiui tarp kitko pareiškė:

"Aišku, man buvo nemažas džiaugsmas ir staigmena... kuris mane raidiškai išvertė iš lovos... Man ypač maloni Lietuvių Rašytojų dr-jos premija... Ji labiausiai nesuinteresuota... Argi maža garbė būti pastatytam greta J. Aisčio, Bern. Brazdžionio, F. Kiršos, K. Bradūno, P. Andriušio, L. Andriekaus ir kitų... Man ypač prie širdies "Gulbės giesmė"..."

Mes tikime, kad dr. Jonas Grinius tikrai džiaugiasi, Bet, prieš garsiai apsidžiaugiant, vis dėlto vertė jo bent dėl atsarumo jo paminėtų kity laureatų atsiklausyti, ar jie irgi džiaugiasi. O jeigu paaiškėtų, kad iš šių keturių naujuoju aplaurintu kolega visai nesidžiaugia? Kaip tada? Mes tokių davinų turime.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Rašytojui Vytautui Alantui prisegama šventės simbolinė gėlė. Šeši vizgirdaitė. Stovi: St. Šimoliūnas, pagerbimo rengimo komiteto pirmininkas, J. Gaižučio nuotrauka

DETROITE PAGERBĖ RAŠYTOJĄ VYTAUTĄ ALANTĄ

Kovo 16 d. Detroito Lietuvių Namuose, buvo iškilmingai paminėta rašytojo Vytauto Alanto 60 metų sukaktis.

Minėjimą atidarė Komiteto pirmininkas Statys Šimoliūnas. Aldona Augustinavičienė buvo pakviesta supažindinti dalyvius su V. Alanto asmenybe, jo kūriniais ir kūrybos charakteriu. Ar klausytojai gavo iš preliantės to, ko tikėjosi, ar ne, bet paskaita buvo įtemptai sekama.

Po to sekė suaktyvininko kūrybos skaitymas, kurį atliko Justino Pusdešrio vadovaujami ALKos vaidintojai.

Kūrinis skaitė: Vytautas Ogilvis, Zita Sukauskaitė ir Justinas Pusdešris.

Programa buvo pūjavairinta jaunų menininkų:

Deltuvaitės (smuikas) ir Širvydaitės (piano) pasiro-

Aldona Augustinavičienė skaito paskaitą V. Alanto 60 metų amž. sukakties minėjime.

J. Gaižučio nuotrauka

V. Alanto pagerbimo pobūvio dalyviai seka meninės programos išpildymą. Sėdi iš kairės: E. Keliuotienė, Alantai, Mikšienė ir inž. C. Stanulis.

J. Gaižučio nuotrauka

dymais.

Po akademinės dalies, vaikių metu rašytojas V. Alantas patiekė minėjimo dalyviams savo kūrybos apžvalgą — credo. Tai galbūt pati įdomiausia minėjimo dalis, tik ji turėjo būti atlikta akademijos metu.

Sekė sveikinimai raštu ir žodžiu, jų tarpe: Lietuvos Atstovo J. Kajecko, Gen. Konsulo Chicagoje Dr. P. Daužvardžio, rašytojų: St. Santvaro, Alės Rūtos, Faust Kiršos, Bachunų iš Honolulu, Dr. T. Žiūraičio, O. P. Ged. Galvos, Dirvos redaktoriaus J. Čiuberki ir kt.

Žodžių sveikino dauguma Detroito lietuvių organizacijų.

Vienas, galbūt didelis minėjimo trūkumas, tai niekur nebuvo išstatyta, ar tai pardavimui ar parodai, rašytojo kūrinų. Antra, ir vėl išvesta programa: ilgų raštų ir kalbų skaitymas. Šiaip minėjimo įspūdis geras. Dalyvavo arti 200.

Baigiant norėčiau, kad visų sveikinimų paskatintas V. Alantas mūsų jaunimui parašytų scenos veiklą iš dabartinio gyvenimo, kuris, kaip kadaise Binkio Atžalynas, būtų suvaizdintas kiekvienoje Amerikos lietuvių kolonijoje.

J. G.

Kaziuko mugė

Kaziuko mugė jau čia pat! Medumi kvepia mugės širdys, putoja gira, mirga rankų darbeliai, tuoj pradės suktis laimėjimų ratas bei žaidimai.

Malonu priminti ponioms, kad ateinantį sekmadienį nereikės namuose virti pietų. Mugės valgykloje bus gaunami netikėtai saldumynai, bet ir skoningi pietūs.

Visi mugės kviečiami ir laukiami. Čia netikėtai — gal prie riestainių vežimo, gal prie pietų stalo — susitiksime seniai nematytus pažįstamus ir savotiškame turgaus triukšme praleisime kelias valandas.

Mugė vyks Lietuvių Namuose, kovo mėn. 31 d. nuo 9 val.

J.

JURGIO GLIAUDOS "IKARO SONATA"

Kovo mėn. 31 d. (sekmadienį), 4 val. p. p. Tarptautinio Instituto salėje, 111 East Kirby Street, Detroit, Mich. bus nagrinėjama buvusio detroitiečio raš. Jurgio Gliados "Ikarų Sonata". Šiame veikalė autorius graikų padavimų šviesoje (pagal kuriuos Ikaras su tėvų prisilypdė vaškinius sparnus bėgo iš Krėtos labirinto; sūnus nepaklausęs tėvo pakilo per aukštai prie saulės, jo vaškiniai sparnai sutirpo ir Ikaras nukrito į Egipto jūrą) savotišku būdu paliečia mūsų talentingojo dailininko Čiurlionio gyvenimą ir kūrybą. Veikalo referentu bus dr. Kęstutis

Zita Sukauskaitė ir Vytautas Ogilvis skaito Vyr. Alanto kūrybą.

J. Gaižučio nuotrauka

Kovo 23 d. Chicagoje Jaunimo Centre buvo atidaryta dailininkų Juozo Pautieniaus ir Viktoro Petravičiaus kūrinių paroda, kurioje išstatyti 56 darbai. Paroda turi didelį pasisekimą. Per pirmas dvi dienas ją aplankė virš 500 svečių ir nupirko 12 paveikslų. Balandžio 20 d. paroda perkeliama į Los Angeles. Nuotraukoje parodos atidaryme dalyvavę dailininkai su gen. konsulu dr. P. Daužvardžiu. Stovi iš kairės: Antanas Rūkštelė, Vladas Vaitiekūnas, Juozas Miellulis, Juozas Pautienius, gen. kons. dr. P. Daužvardis, Viktoras Petravičius, Antanas Petrikonis, Bronius Mūrinas, Juozas Bagdonas, Povilas Kaupas, Aleksas Marčiulionis ir Eleonora Marčiulionienė.

V.A. Račkausko nuotrauka

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SEIMO ATSTOVAI WASHINGTONE

Kovo 18-22 Pavergtųjų Seimo vadovybė -- delegacijų pirmininkai ir Seimo generalinis sekretorius bei jo pavaduotojas -- lankėsi WASHINGTONE ir, pasikirstę keturiomis grupėmis, padarė vizitus 54 senatoriams ir kongresmanams, taip pat ir Valsybės Departamento Europos Skyriaus pasekretoriui R. Davis.

Pavergtųjų Seimo veiklos praktikoje jau galima laikyti tradicija JAV Kongreso kiekvienos sesijos pradžioje, o ypač įvykus rinkimams, aplankyti Senato ir Atstovų Rūmų lyderius, painformuoti juos apie faktinę padėtį sovietų pavergtuose kraštuose ir pareikšti jiems sovietų pavergtųjų tautų vardu pageidavimus.

Pastarojo vizito pagrindiniai Pavergtųjų Seimo memorandumo klausimai lietu: 1) Centro ir Rytų Europos tautų apsisprendimo teisės vykdymo išskėlimą Jungtinėse Tautose, 2) JT komisijos kolonizmui likviduoti įpareigojimą užsiimti sovietinio kolonizmo likvidavimu, 3) Baltijos valstybių prievartinio inkorporavimo į Sovietų Sąjungą nepripažinimą, 4) kiekvieno tarptautinėj konfe-

rencijoje sovietų pavergtųjų kraštų bylos kėlimą, 5) 1963 m. Pavergtųjų Tautų Savaitės efektyvų pravedimą ir 6) prie Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komisijos nuolatinio pakomisio pavergtųjų tautų reikalams sudarymą.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558
Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio

Pasidarbavusiems skautų tėvams prisegami garbės ordenai už jų nuopelnus. Iš kairės: V. Pauža, S. Kaunelienė, M. Baukys ir V. Atkočaitienė.

J. Gaižučio nuotrauka

Detroito paukštyrės su vadove Birute Šileikaite baigia pasiruošti Kaziuko mugėi, kuri įvyks Lietuvių Namuose kovo 31 d.

J. Gaižučio nuotrauka

Detroito vilkių būrelis su vyr. vilkais Sauliu Kauneliu ir V. Baukiu (dešinėje) prie savo išdirbinių paruoštų Kaziuko mugėi.

J. Gaižučio nuotrauka

Dabar...

4%

Sutaupos įneštos iki balandžio 10 d. neša nuošimčius nuo balandžio 1 d. — 4% įnašui pilniems metams — 3 1/2%, jei laikoma trumpesniai laikui, mažiausia ketvirčiui metų.

Society NATIONAL BANK

PILNAS BANKO PATARNAVIMAS

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

**CLEVELAND
IR APYLINKĖSE**

**LAUREATO VACIO
KAVALIŪNO PAGERBIMAS**

Šį sekmadienį kovo 31 d. 3 val. p.p. Naujosios parapijos salėje clevelandiečiai pagerbia š.m. Draugo skelbto romano laureatą Vacį Kavaliūną. Džiugu, kad po eilės metų šiemet teko laimėti Clevelandui.

Tyliai ošią Džukijos pušynai, Nemuno vingiai su pavasario vandens šnarėjimu, pakelės beržas svyruonėlis, verkiantis gluosnis kėdros pakrantėje ir galulaukėje stovįs rūpintojėlis brandino jauną Vacį dar tuo metu, kai jis vaikystėje piemenėliu vadindamasis žaidė su draugais prie smėliuoto kalnelio. Ir kai vidurnaktį mėnulio pilnatis tartum sidabru nuklodavo Nemuno paviršių, neįtaro, nors jau ir gimnazistas Vacys, kad grožėdamasis tuo, palieka savyje didžią trauką gimtajai apylinkėi, o suaugus — Lietuvai. To poveikyje, tikriausia ir jo parašytame romane veikėjai "ramūs ir švelnūs ir neeiliniai pokalbiai yra daugiau ar mažiau romantiniai".

Daugiau apie laureatą išgirsite atsilankę į pagerbimą-pobuvį. Čia galėsite įsigyti premijuotą knygą Kalnų Giesmė su autoriaus autografu.

Pagerbimo programoje: A. Augustinavičienės paskaita, o meninėje dalyje — B. Smetonienė, J. Kazėnas ir Vaidilos teatras. Be to — kavutė.

Laureatą galės pasveikinti organizacijos bei pavieniai asmenys.

Kvietimų kaina 2 dol., kurie gaunami pas S. Laniauską tel. 486-2152 ir J. Žilionį tel. 541-8036, o pagerbimo dieną prie įėjimo.

Pagerbimą rengia šv. Kazimiero lituanistinė mokykla.

• Picker X-Ray bendrovės lietuviai tarnautojai, vietoj gėlių mirusio bendra-

Vyr. skaučių draugovės skautės prie rankdarbių stalo Kaziuko mugėje.
J. Garlos nuotrauka

darbio Prano Pračio laidotuviams, 15 dol. per BALF 68 sk. paaukojo Vasario 16 Gimnazijai.

• LB Clevelando I-os Apylinkės metinis - visuotinis susirinkimas įvyks balandžio 7 d., 12 val. Lietuvių svetainėje 6835 Superior Ave.

Darbotvarkėje: Apylinkės valdybos metinis apyskaitinis pranešimas, kontrolės komisijos pranešimas, Apylinkės valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai.

Pinigų paskyrimas: Lithuanian Village šėrų įsigijimui, Lituanus žurnalui paremti, Vysk. Valančiaus Lituanistinei mokyklai, lietuvių skautų, vykstančių į skautų Jamboree (Graikijon) parėmimui.

Prašome skaitlingai susirinkime dalyvauti.

LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba

• Clevelandiečiai, kurie numato vykti į JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių šokių šventę liepos 7, Chicagoje, gali iš anksto rezervuoti vietas. Tuo reikalu prašome kreiptis į F. Eidimą asmeniškai ar telef. 881-1921. Bilietų kainos: Ložės po 6 dol. Parteris — nuo 5 dol. iki 2 dol. Balkonas nuo 4 dol. iki 2 dol. Šokių šventė įvyks Amphiteatro salėje.

• Cleveland Opera Association ruošia iš Lenkijos atvykusio Poznanės choro koncertą, kuris įvyks kovo 30 d., 8:30 val. vak., Music Hall patalpose.

• Earl Buchholz gina savo profesionalinio teniso čempiono titulą Clevelando Arenoje ruošiamame tarpt. teniso pirmenybėse, kuriose pakviesta dalyvauti visa eilė profesionalinio teniso žvaigždžių.

Pirmenybės vyks balandžio 1 ir 2 dienomis.

SLA KUOPOS SUSIRINKIMAS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje naują narių verbavimo vą paskelbė garbingu "Aušros Vajaus" vardu. Pildomoji Taryba, skelbdama naują "Aušros Vajų", narių įrašymo taisyklėse yra padariusi keletą žymių pakeitimų, kurie žinotini ne tik kuopų vadovaujantiems asmenims, narių organizatoriams, taip pat ir visiems susivienijimo nariams. SLA 14 Kuopos narių balandžio mėnesio 2 dienos susirinkimas kaip tik ir skiriamas susipažinti su naujomis "Aušros Vajaus" narių verbavimo taisyklėmis. Susirinkime taip pat bus aptariamas Akrono SLA 198 Kuopos pirmininkės C. Gaškienės kvietimas dalyvauti jos vadovaujamos kuopos ruošiamame Lietuvos Nepriklausomybės 45 metų sukaktuvių minėjime, kuris įvyks balandžio 28 d. sekmadienį, 2 val. p.p. St. Peter's Church Hall, 1414 East Avenue, Akron, Ohio, su menine programa, kurią išpildys Clevelando svečiai — menininkai.

Tame pat susirinkime bus aptariamas šių metų vasarą numatytas suruošti Kanados ir JAV SLA kuopų pasimatymas Niagaroje. Broliško bendravimo susitikimą ruošia Kanados Toronto, Hamiltono ir St. Catharines SLA Kuopų vadovai. Susitikimas, pagal bendrą susitarimą, įvyks birželio 8 d. šeštadienį, St. Catharine, netoli nuo Niagara Falls. Tam reikalui jau išnuomota ir salė, talpinanti per 500 žmonių. Nors iki minėto susitikimo dar yra du su puse mėnesio, ir apie jį bus daugiau tikslų pranešimų, bet jau dabar reikia jam ruoštis ir iš anksto išsiaiškinti, kiek mūsų narių galės jame dalyvauti ir kuriomis priemonėmis minėtą susitikimo vietą pasiekti. Taigi, visi mūsų nariai, kuriems rūpi savos Kuopos reikalai, prašomi SLA 14 Kuopos susirinkime balandžio 2 d. 7 val. v. Lietuvių salės svetainėje būtinai dalyvauti.

SLA 14 Kuopos Valdyba

GERI NAMAI PRIE NAUJOS PARAPIJOS

East 185 gt. rajone

• Didelis vienos šeimos 4 miegamieji, 2 garažai.

• Dviejų šeimų duplex, atskiri sklepai, garažai, gerų plytų, tik 12 metų senumo.

• Komercinis plytų pastatas, 2 butai, 2 krautuvių, 4 ofisai, nebrangus.

• East Park Dr., 3 miegamųjų, reikia remonto, tuščias jau.

• Vienas miegamasis žemai, 2 aukštai, 2 garažai, neperdideli kambariai.

• 4 miegamųjų namas, 2 garažai, su labai dideliu sklypu.

• Plytinis dviejų šeimų, 4 garažai, labai didelis sklypas.

• Arčiau šv. Jurgio parapijos 4 šeimų — pigus.

Norintieji pirkti ar parduoti kreipkitės į

EAST SHORE REALTY

Juožas Mikonis — Realtor

United Multiple Listing

780 E. 185 St. IV 1-6900

Namų tel. KE 1-2190

HELP WANTED MALE

TOOL and GAGE MAKERS

Must have jobbing shop experience, overtime and fringe benefits.

WINSLOW

1751 East 23rd St.

* KUBOS POGRINDŽIO ORGANIZACIJAI nuskandinus Sov. Sąjungos prekybinį laivą viename iš Kubos uostų, Kremlius įteikė griežtą protesto notą -- JAV ambasada Maskvoje.

Your Savings EARN

4 1/2%

Anticipated Rate

• 813 EAST 185TH STREET
• 6235 ST. CLAIR AVENUE
• 25000 EUCLID AVENUE
• 26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

ISNUOMOJAMAS

3 kamb. butas su vonia ir 2 spintom rūbams. Naujos grindys visuose kambariuose. Apačioje ir fronte. Teirautis, einant iš kiemo — 1249 E. 61 gt. Prie šv. Jurgio bažnyčios.

(37, 38, 39, 40)

PARDUODAMI GERI NAMAI

4 šeimų namas (4 ir 4, kaina — tik \$10,500. Saviuotinis išvyksta į Europą. Turime įvairiausių namų, 2, 4 ir 8 šeimom. Dauguma jų šv. Jurgio ir 185 gt. rajonuose. Vienos šeimos ir dviem šeimom, su krautuviomis ir su D3 bei D5 gerimams leidimais.

JOSEPH GLOBOKAR REALTY

986 E. 74th St.
HE 1-6607

(37, 38, 39)

PRIVALO PARDUOTI!!!

3 miegamųjų mūrinis būgallow, rūšys, papildomas šeimai kambarys, 1 1/2 garažo.

RE 1-9470

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

**ATSTOVAS
VYT. SENKUS**

WO 1-6820

M. A. SCHNEIDER CO.

2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

NOW! A MONTH OF GOOD MORNINGS

at no cost to you

SEALY POSTUREPEDIC

the "no morning backache" mattress

Available at

Benedict Lukauskas

Clarence Zweigart

Factory Distributors

3503 St. Clair Ave.

HELP WANTED MALE

MECHANIKAS

Nedelsiant priimamas gerai rekomenduotas vedęs vyras sunkvežimio remontui ir priežiūrai. Patyrimas sunkvežimio remonto darbuose pagėdautinas. Nuolatinis kompanijos augimas užtikrina pastovias pajamas su galimybėmis pakilti.

Kreipkitės į Personnel Department

United Parcel Service Inc.

4901 Lakeside Ave.

DARBAS KAPINĖSE

Beadford Heights. Rimta pora, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland,
MO 3-8308.

AUTO BODY SHOP

Working foreman, steady, living quarters.

Call Cleveland,

Michigan 1-0441.

NAMŲ PRIEŽIŪRAI pora, daliai dienos, prityrę, BE VAIKŲ, Shaker Sq. prie S. Moreland, 20 butų, automatiniai gaso pečiai, 4 kambarių įrengtas butas veltui už patarnavimus. FA 1-1922.

(37, 38)

DE Vlieg OPERATOR

Must be experienced.

Second Shift.

**THE ELWELL-PARKER
ELECTRIC CO.**

4205 St. Clair — UT 1-6200

HELP WANTED FEMALE

MEZGIMO IMONĖ

MEZGĖJAI

Patyrę plovėjos ir Merrow operatoriai reikalingi 1-jai ir 2-jai pamainai.

ALEX BROWN, INC.

6116 Broadway

Phone: 271-4075

(37, 38, 39)

SALE HOUSEHOLD GOODS

ASSIGNEE'S SALE by PUBLIC AUCTION

By Order of the Assignee
we will on

TUES., APRIL 2nd 1963, AT 10:30 A. M.
offer for sale by

PUBLIC AUCTION

The Antique and Custom Built Furniture inventory,
Draperies, Carpeting, Fixtures and Equipment of

PALMER AND RILEY ASSOCIATES, INC.

LOCATED AT

3142 PROSPECT AVE. CLEVELAND, OHIO

(ON THE PREMISES)

English Regency Dining Room Table w/Chairs, Inlaid Marquetry Walnut Chest, CHIPPENDALE Sofa, Cabinets, Antique Gothic Cabinets, Chinese Carved Cabinet, Chinese Marble Top Corner Cabinets, Down Filled Love Seats, Occasional and Arm Chairs, Carved Oak Side Chairs and Chest, Antique Italian arched Back chairs and ottomans, Damask covered Occasional and Arm Chairs, Patterned Benches w/Leather Cushions, Mahogany Arm Chairs, French Tub chairs, Needlepoint High Back Arm Chair, William and Mary Inlaid Chest.

Marble Consoles, Mahogany Drop Leaf Tables and Side Chairs, Tea Tables, Wrought Iron Chairs, Korean Folding Screen, Regency Arm Chair, DUNCAN PHYFE Table, Mahogany Night Table w/Leather Top, Light Walnut Dresser, Mahogany Card Tables, Regency Coffee Table, Louis XVI Chest and Arm Chairs, Inlaid Walnut Serving Table, Mahogany Nest of Tables.

Modern Danish Furniture, Louis XV Chest and Arm Chairs, Tea Tables, Walnut Poudre Table, Louis XIV Carved Gilt Sofa w/Gold Damask Upholstery, Louis XVI Sofa, Georgian Hand Carved Jardiniere, Chinese Jardiniere, Bronze, Pewter and Brass Lamps, Angelica Kaufman Engravings, Moroccan and other Rugs, 4-Panel Screens, Chinese Wood Carvings, Italian Paintings and Engravings, Salem Oil Painting, Gilt Mirrors, Wall Scones, Wrought Iron Chandeliers, Aubusson Tapestry Panels, Silver Floor Lamps, Large Quantity Fabric Materials (Silks, Damask, Prints, etc.), Couch and Chair Frames.

DeVilbiss Spray Booth, Lochner Cushion Stuffer, SINGER 111 W 155, 31-51, 95-1 Elec. Sewing Machines, Wood Layout Tables, Upholstery Accessories and Findings, Metal Storage Cabinets, Metal Shelving.

IBM Elec. Typewriter, Drafting Tables, Metal F. T. Desks and Posture Chairs, NATIONAL Elec. 10-Key Add. Mach., ROYAL Typewriters, Port. Files, 4-Dr. Metal Files (Letter and Legal Size), F. & T. Comptometer.

The above will be offered in bulk, units and piecemeal lots.

Terms of Sale: Certified check or cash—

25% deposit required.

Sale Subject to Confirmation.

ASSIGNEE

ATTORNEY FOR ASSIGNEE

Ralph H. Coleman

Hugh Wells

319 The Old Arcade

930 Leader Bldg.

Cleveland, Ohio

Cleveland, Ohio

ROSEN & COMPANY

AUCTIONEERS

APPRAISERS

1608 THE SUPERIOR BUILDING, CLEVELAND 14, OHIO

MAin 1-1860

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2%

**SUPERIOR
SAVINGS**

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Slapyvarde Jonas Pa-
bradv pasirašęs autorius
prisiuntė Dirvos novelės
konkursui novelę "Santa-
ka".

• Nancy Miliauskaitė ko-
vo 31 d., sekmadienį, 4 val.
p. p. šv. Kazimiero bažny-
čioje, Worcesteryje giedos
solo Theodore Dubois kan-
tatoje — Septyni paskuti-
niai Kristaus žodžiai. Kan-
tata išpildys šv. Kazimiero
parapijos choras, diriguo-
jant Ipolitui Nauragiui.
Vargonais gros Olga Keršy-
tė. Be to, dalyvauja dar te-
noras Raymond Galigeau ir
baritonas Gordon Gurney.
Worcesterio ir apylinkės lie-
tuviai kviečiami gausiai at-
silankyti.

• Lietuvių Fondo nauji
pilnateisiai nariai, įnešę
fondo sąskaiton po šimtą
dolerių: LB Philadelphijos
apylinkė, Elena ir Jonas
Skladaičiai, Philadelphija,
Pa., Sofija ir Andrius Ra-
manauskai, Philadelphija,
Pa., Aldona ir Vytautas
Vizgirdai, Aurora, Ill., Bro-
nius Liškus, Chicago, Ill.,
Povilas Karosas, New Bri-
tain, Conn., Robertas She-
relis, Rochester, N. Y.

MEČYS KAVALIAUSKAS ATŠVENTĖ 60 METŲ AMŽIAUS SUKAKTĮ

Kovo 16 d. M. Kavaliaus-
kas, gyv. Hyde Park, Mass.,
savo namuose ir artimųjų
tarpe, atšventė 60 m. am-
žiaus sukaktį.

I šį kraštą atvyko prieš
14 metų. Pradžioje dirbo
fabrike, vėliau įsteigė siun-
tinių persiuntimo įstaigą.
Dabar jis turi lietuviškų sū-
rių ir įvairių prekių, net iš
Europos importuotų, pre-
kybą.

Tenka pastebėti, kad M.
Kavaliauskas yra ne tik ne-
paprastos energijos žmo-

VISO PASAULIO LIETUVIAMS!

1964-1965 m. New Yorke įvyks-
ta Pasaulinė Paroda, Amerikoje
gyveną lietuviai nutarė šioj pa-
rodoj dalyvauti ir tam reikalui New
Yorke yra sudarytas Specialus
Komitetas.

Šis Komitetas, žinodamas, kad
neturime laisvos Lietuvos nei jos
pramonės, mano, kad galima pa-
saulinėj parodoj parodyti lietu-
vių tautinį meną, architektūrą,
braižinius bei piešinius, liaudies
meną ir jo dirbinius, lietuviškus
mezzinčius ir audinius, archyvi-
nius dalykus, lietuvių spaudą iš-
eivijoje ir t.t.

Komitetas nežinodamas, kokių
kas eksponatų galėtų paskolinti,
prašo visų laisvam pasaulyje gy-
venančių lietuvių pranešti, kokių
eksponatų galėtų minimai paro-
dai paskolinti (Rašyti: Rev. L.
Jankus, 105 Grand St., Brooklyn
11, N.Y.). Atsiliepimą norėtume
gauti iki 1963 m. liepos 1 d.

Šiuo metu norime tik suregis-
truoti, ką turime įdomiausio pa-
rodyti pasauliui (spėjama, paro-
da atklans per 70 milijonų žmo-
nių).

Gavę informacijas, tarsimės
individualiai dėl lietuviškų eks-
ponatų patalpavimo bei jų atgabi-
nimo į New Yorką Pasaulinei Pa-
rodoi, kuri prasidės 1964 m. ba-
landžio 15 d.

LIETUVIŲ KOMITETAS PASAULINEI PARODAI

Pirm. J. Stukas, sekr. Z. Ju-
rys, kun. L. Jankus ir V. But-
kys.

gus, bet simpatiškas ir są-
žiningas prekybininkas, o
lietuviškiems reikalams ir
dosnus aukotojas.

Lietuvoje jis ne kurį lai-
ką dirbo Susisiekimo minis-
terijoje. Tačiau baigęs tei-
sės mokslus perėjo ir visą
laiką dirbo draudimo įstai-
goje Lietuva skyrė vedė-
jo pareigose. Ilgiausiu me-
tu!

Br. Utenis

• Prezidento Antano Sme-
tonos monografijos prenu-
meratoriai. Garbės prenu-
meratoriai: Dr. V. Čekas,
Woodhaven, N. Y. Pranas
J. Bagdas, Douglaston, N. Y.

Prenumeratoriai. New J.:
Pranas Damijonaitis, Benas
Lokis, Petras Lanys, Jonas
Švedas, Vincas Misiūnas,
Kazys Ožalas, Marijonas
Slabokas, Balys Vyliaudas
ir Juozas Juška.

Michigan: Stasys Gal-
dauskas, Vytautas Petrulis
ir Stasys Požėra.

Leonas Barzaras, Chica-
go ir Albertas Puskepalai-
tis, Boston, Mass.

Po gražiai pavykusio koncerto Chicagoje kovo 23 d. solistė Biru-
tė Kemėžaitė buvo apdovanota gėlėmis. Solistei akompanavo prof. V.
Jakubėnas. Nuotraukoje solistė Birutė Kemėžaitė (dešinėje) su savo
dainavimo mokytoja Eunice Steen Lamont. V.A. Račkausko nuotrauka

LIETUVIŲ KALBA DĖSTOMA LUND UNIVERSITETE, ŠVEDIJOJE

Lund universitete, švedij-
oje, prof. Falkui rekomen-
davo, kaip speciali moky-
toja lietuvių kalbą dėsto Al-
dona Balandaitė - Brohland,
buv. Vilniaus Universiteto
Teisių Mokslo Fakulteto
tarnautoja. Su visa tremti-
nių banga atsidadė Vokietij-
oje, iš ten Švedijoje. Uni-
versitete dėsto laisvalaikui.
Universitetas turi lituanis-
tinę biblioteką.

Aldonos Balandaitės-
Brohland adresas: Psyk.
Klin. avd. 6, Lasarettet,
Lund, Sweden. Ji dirba li-
goninėje kaip gailestinga
sesuo.

(a)

• Danai Krikščionių, nei-
dabar gulinčiai Chicago
Woodlawn ligoninėje su su-
laužyta koja. Korp! VYTIS
Chicago sk. linki greitai
pasveikti.

Prof. St. Kolupailai pagerbti minėjimas

Akademiniš Skautų Sąjū-
dis rengia prof. dr. Stepono
Kolupailos 70 metų
amžiaus sukakties minėji-
mą. Minėjimas-vaisės įvyks
balandžio 6 d., 7 val. vak.
Jaunimo Centre, kur prof.
St. Kolupailai bus įteiktas
LSS Pirmijos nutarimu jam
suteiktas aukščiausias
Skautų garbės ženklas, Ge-
ležinio Vilko Ordinas. Pro-
gramoje dalyvauja sol. p.
Bičkienė.

Prof. St. Kolupaila, hid-
rologas, nuo 1948 m. iki da-
bar profesoriauja Notre
Dame, Ind. universitete ir
yra paskelbęs virš 200
(dviejų šimtų) mokslinių
darbų, studijų, neskaitant
straipsnių, recenzijų. Hid-
rologijos srityje prof. St.
Kolupaila yra jau pasauli-
nio masto specialistas. Jo
veikalus, jo išvadas, teori-
jas hidrologijos klausimais
cituoja, kaip autoritetinį
šaltinį, visopasaulio moksl-
ninkai. Minėjimo metu bus
surengta ir jo darbų, raši-
nių apžvalginė paroda. Lie-
tuvoje baigusiu inžinierių
tarpe nėra nė vieno, kuriam
nebūtų tekę klausyti prof.
Kolupailos paskaitų, laikyti
pas jį egzaminus iš hidrolo-
gijos. Akademiniš Skautų
Sąjūdis prof. Kolupailos pa-
gerbimą organizuoja, pir-
miausiai todėl, kad jis virš
30 metų yra susirišęs arti-
mai su Lietuvių Skautija, o
ypač su Akademine Skauti-

ja ir yra Korp. Vytis gar-
bės narys.

Minėjimo rengimui vado-
vauja ASS pirm. p. e. Vyt.
Mikūnas (2515 W. 39, Chi-
cago, Ill., tel. VI 7-2607) ir
fil. Br. Kviklys (5747 So.
Campbell Ave. Telef. RE
7-3889) bei kiti Akademiniš
Skautų Sąjūdžio Chicago
vienetų nariai, akademikai
skautai ir skaitės. J. D.

VYTAUTAS ŠLIUPAS — 'SKRAJOJANTIS' INŽINIERIUS

Vytautas Šliupas, Didžio-
jo Aušrininko Dr. Jono Šliu-
po sūnus, inžinerijos studi-
jas baigęs Chicago universi-
tete, kaip inžinierius sėk-
mingai dirbuojasi Stanley
Engineering Company, ku-
rios centras randasi Musca-
tine, Iowos valstijoje. Ši
bendrovė vykdo elektrinių
jėgainių statybos darbus
šiaurinės Amerikos ir kitų
kontinentų kraštuose. Vy-
tautas Šliupas yra pasida-
ręs tos įstaigos "skrajojan-
čiu inžinieriumi", nes gana
dažnai bendrovės pavedimu
keliauja po šiaurės Ameri-
kos kraštus. Prieš kelis me-
tus, Vytautas Šliupas ilges-
nį laiką gyveno Afrikoje,
Liberijos respublikos sosti-
nėje Monrovia, kur vykdė
elektrinės jėgainės statybos
darbus. Šiuo metu jis lanko
Pietinės Amerikos kraštus.

Vytautas Šliupas su savo
šeima pastoviai gyvena Chi-
cagoje, veikliai dalyvauja
lietuvių akademikų sambū-
riuose, yra skautų akademi-
kų filisteris ir JAV Akade-
mikų Skautų Sąjungos pir-
mininkas. Vytautas Šliupas
yra užsimojęs paruošti ir
išspausdinti savo tėvo, Di-
džiojo Aušrininko ir JAV
veikėjo, Dr. Jono Šliupo,
monografiją. Šiam reikalui
dabar telkia rašto žmones
redakciniam ir bendradar-
bių kolektyvui sudaryti.

BALTIMORE

Sunegalavę du nariai

Dviem ALT S-gos Balti-
mores skyriaus nariams-ve-
teranams: Jonui Lietuvni-
kui, kuriam už mėnesio kito
bus suėję 81 metai, ir Jonui
Galinaičiui, taipgi senosios
ateivijos, šių metų pradžia
nepalanki.

J. Lietuvninkas, vasario
23 d. eidamas į kirpyklą, ne-
laimingai užkliuvęs už šali-
gatvio akmens, smarkiai
krito — net pats išgirdo,
kaip pokštelėjo ranka. Ta-
čiau pajėgė nueiti į čia pat
esančios universiteto ligo-

MANO VIEŠA PADĖKA

Įvykusių mano 50 m. veiklos sukakties minė-
jimui susidomėjimas ir atsiliepimas buvo tiek
jautrus ir gausus dalyviais ir sveikinimais, kad
visai neįmanoma kiekvienam asmeniui padėkoti,
nors tai tikrai labai norėčiau. Tat šiuo nors dala-
nai manau galėsiąs atsisteiti savo ir mano žmonos
vardu viešai pareikšdamas širdingiausią padėką
ir įvertinimą: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjun-
gos valdybai ir jos pirmininkui Vytautui Abrai-
čiui, Vilties Draugijai ir jos pirmininkui dr. V.
Ramanauskui, Dirvos štabui ir jos redaktoriui
Jonui Čiuberkiui, visoms iniciatyvą pasiėmusioms
organizacijoms, komitetui, suruošusiam taip sėk-
mingą minėjimą, visiems kalbėtojams, meninę
programą išpildžiusiems, spaudai, radijo valandė-
lių vedėjams, visiems asmeniniai dalyvusiems,
gausiai sveikinuosiems telegramomis ir laiškais.

Dar kartą visiems, o visiems mūsų geriesiems
bičiuliams tariame širdingą ir gilų lietuvišką ačiū.

Dr. Steponas Biežis

L. Šukytė verta pasaulinės scenos

Jei ką Dievas apdovanojo vi-
sais talentais, reikalingais dai-
nos menininkui, tai tąja reta iš-
imtimi yra Lilija Šukytė. Jos
trečias pasirodymas Chicagoje
Draugo Maironio Metų poezijos ir
dvyliktojo romano įteikimo pro-
ga -- su didele ir rimta solo
dainų bei arijų programa -- įro-
dė ne vien kritškai muzikų au-
siai, bet ir visai gausiai margai
publikai, kad čia dainuoja išskir-
tina solistė -- dainos menininkė
pilna to žodžio prasme. Jau vien
jos asmeniškasis ir sceniškasis gro-
žis, retai sutinkama psichologiš-
ka sceniška laikysena, kiekvienas
apvaldytas ir pateisintas dainos
momentu aktoriškas judesys kėlė
pasigėrėjimo ir žavesio publikai.

Trimis išėjimais programoj ji
išpildė dvi grupes lietuvių kom-

Sol. L. Šukytė

ninės nelaimingų atsitikimų
skyrų ir prašėsi apžiūri-
mas. Gydytojas teiravosi,
ar pacientas priklausęs mė-
lynajam ar baltajam kry-
žiui. "Ne", atsakė J. Lie-
tuvninkas, "aš priklausau
žaliajam". Doktoras, nesusi-
gaudęs, nustebo. "Aš visur
moku tik grynais žaliukais,
nes jie yra patikimiausi",
— paaiškino J. Lietuvni-
kas. Rentgeno nuotrauka
parodė, kad perskilęs kairės
rankos kaulas nuo peties iki
alkūnės. Gydėsi namie ir
dabar jau pradeda ranką
miklinti — vaikščioti ne-
pasirišęs. Šiaip gi jaučiasi
gerai ir ketina, jei sveikata
nepablogės, dalyvauti šių
metų Tautinės S-gos seime
St. Louis.

J. Galinaitis, kurio eilė-
raščius ir šiaip patriotinio
turinio rašinius seniau įsi-
dėdavo visa eilė tautinės
pakraipos laikraščių, pr. m.
pabaigoje pergyveno rim-
tesnį širdies priepuolį. Nuo
to liko sutrikdyta jo kalba
ir suparaližuota dešinioji
ranka. Pastaruoju laiku,
paastrėjus urinų sutrikimui,
Dr. St. Ankudas jam pata-
rė operuotis. Nuo kovo 18
d. guli šv. Agnietės ligoni-
nėje.

Skyriaus valdyba ir na-
riai abiems savo vetera-
nams linki išsikaupti iš
juos užgulusių negerovių.

(p)

Izabelė Motekaitienė

Vyr. skautininkė O. Zailskienė lankydama New Yorko skaites, su
Neringos tunto atstovėmis aplankė pirmąją skaučių remėją Birutę
Novickienę. Nuotraukoj sėdi iš kairės: B. Novickienė, O. Zailskienė
ir G. Siemaškaitė. Stovi: R. Noreikaitė, D. Siemaškienė ir Petnū-
naitė.

Mylimai motinai Lietuvoje mirus,

DR. ANTANUI BRAZIUI

nuoširdžią užuojautą reiškia

Birutė ir Gediminas
Biskiai

PADĖKA

Širdingai dėkoju visoms šeimoms, pavieniams
asmenims ir organizacijoms pareikšusiems man ir
mano šeimai užuojautą dėl mano mielos motinos
PAULINOS MAŽEIKIENĖS mirties.

VACLOVAS MAŽEIKAS